

Luceafărul

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

Moment din timpul vizitei oficiale de prietenie pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu o fac în R. A. Egipt.

Un angajament de un sfert de veac

Revista „Luceafărul” a împlinit 25 de ani de la apariția ei postbelică. Ea a scos până acum peste 1 000 de numere, a tipărit nenumerate poezii, proze, articole critice, traduceri. Bilantul revistei „Luceafărul” la sfertul de veac pe care-l împlinesc este bogat și prestigios. Născută din necesitatea de a deschide larg porțile literaturii unei noi promoții de scriitori, în noile condiții pe care socialismul le oferea după război culturii și literaturii române, „Luceafărul” a ajuns repede la o faimă binecântată. Din paginile revistei și-au luat zborul tinerii scriitori care azi sînt mături, au plecat către edituri cărți memorabile, s-au răspândit în public idei fertile asupra literaturii și artei române, asupra spiritualității poporului român, asupra edificării noii noastre societăți, societății socialiste românească. Faptul că „Luceafărul” a apărut neîntrerupt 25 de ani este în sine simbolul griji pe care noua orânduire politică o oferă culturii și literaturii române. Istoria literaturii române cunoaște multe reviste efemere, care au durat câteva săptămîni, citeva luni, un an, doi, citeva numere sau cel mult zeci de numere. Multe din aceste reviste cu viață scurtă au punctat decisiv pe firmamentul literaturii române. Lunga viață a „Luceafărului”, expresie a colaborării conjugate a tuturor celor ce i-au dorit și sprijinit existența este dovada vie a actului de creație în sinul literaturii române.

Revista a început să apară în 1958, ca organ bilunar, și a devenit din anul șaseci o revistă săptămînală, adică o revistă promptă, necesară contextului literaturii și culturii române, așa cum ne-o arată paginile ei de-a lungul celor peste o mie de numere. „Luceafărul” și-a început viața pe vremea vechilor inerii literare, a refuzului dogmatic care funcționa în timpul creației, pe vremea unei critici rigide și circumspecte față de valorile trecutului și chiar față de cele care se infiripau și se manifestau sub ochii cititorilor de după război. Revista „Luceafărul” a acționat împotriva acestor inerii și dogmatisme în primul rînd prin fluxul de tinere creații, pe vremea unei critici rigide și circumspecte față de valorile trecutului și chiar față de cele care se infiripau și se manifestau sub ochii cititorilor de după război. Revista „Luceafărul” a acționat împotriva acestor inerii și dogmatisme în primul rînd prin fluxul de tinere creații, pe vremea unei critici rigide și circumspecte față de valorile trecutului și chiar față de cele care se infiripau și se manifestau sub ochii cititorilor de după război. Revista „Luceafărul” a acționat împotriva acestor inerii și dogmatisme în primul rînd prin fluxul de tinere creații, pe vremea unei critici rigide și circumspecte față de valorile trecutului și chiar față de cele care se infiripau și se manifestau sub ochii cititorilor de după război.

Luceafărul

Continuare în pag. a 7-a

UNIREA-DEZIDERAT DE VEACURI AL POPORULUI ROMÂN

Premise ale unității naționale

Ideea refuzării anticele unități a Daciei devine oportunitate, la nivel politic, în spațiul carpato-danubian în primele decenii ale secolului XVI, mai cu seamă după bătălia de la Mohács. Ea a acționat, însă, întotdeauna împreună cu conștiința ideii naționale, a originii comune române a romanilor din cele trei ținuturi, în virtutea căreia s-a format și consolidat conștiința unității de neam. Interferența celor două idei o vom întâlni mereu, la tot pasul, în epoca imediat premergătoare domniei lui Mihai Viteazul, fie ca justificare a unor eforturi politico-diplomatice consumate, fie pentru a fructifica aceste, din aceleasi domenii.

Un prim reper pentru a ilustra această interferență par a ni-l oferi izvoarele prin descrierea chipului în care a fost rezolvat conflictul din octombrie 1507 dintre Bogdan vodă cel Orb al Moldovei și Radu cel Mare al Țării Românești. Cel dintîi a pătruns atunci cu oștile sale în Țara Românească pentru a pedepsi tentativa unui pretendent — Roman Pribeagul, de a-l răsturna, cu sprijin din partea lui Radu cel Mare. De la acesta, însă, a venit un sol, călăuzit de Maxim Brancovici, din neamul despotilor sîrbi, care în scopul împăcii celor doi domni a invocat argumentul: „sînteți creștini și de același neam” (s.n. — St. A.). Peste mai bine de un secol, Grigore Ureche va formula același pasaj, prelat din cronica internă în limba slavă a Moldovei, în felul următor: „...pentru că sînteți creștini și de o semintie”. Dar, pe de altă parte, în Viața lui Maxim Brancovici — scriere alcătuită nu mult după

1510 —, în care este iarăși relatat episodul din 1507, domniul Moldovei și Țării Românești sînt desemnați sub forma: „domni ambelor Dacii”, exprimare care, la rîndul ei, nu este deloc lipsită de semnificație, avînd în vedere că aparține legăturii cu o mediere diplomatică încununată de succes. În plus, medierea a fost făcută de un reprezentant al dinastiei unuia din statele balcanice de cu-

II. IDEEA DACIEI RECONSTITUITE

rînd desființate de înaintarea Semilunei, ceea ce vădește că unitatea țărilor române, care supra-viețuise în perioada puterimicilor loviturii primite, constituia un deziderat major al cercurilor politice din sud-estul Europei, obligate să-și lege speranțele de eliberare, între altele, de capacitatea militară roșună a ținuturilor nord-dunărene. Cu o intuiție extraordinară, Nicolae Iorga a văzut în Petru vodă Rares autorul unui proiect punctat „o adevărată uniune dacică”. Spunem aceasta, deoarece abia acum două decenii a ajuns la cunoștința istoricilor noștri proba documentară asupra posibilității ca la curtea lui Rares să fi circulat ideea identității dintre ținuturile care odinioară intraseră în componența Daciei și statele contemporane — Moldova, Țara Românească și Transilvania. Astfel, a ieșit la iveală faptul că un exumen al Hilandarului, pe nume Macarie, a cărui prezență este

atestată succesiv, în 1525 și 1533, la curțile domnești ale Țării Românești și Moldovei a „făcut” la un moment dat un crîmpel din celebra Geografie a lui Ptolemeu, și anume cel „despre țărilor dacice”, adaptîndu-l la realitățile geopolitice ale vremii lui. Pentru Macarie, Moldova și Țara Românească, luate împreună, sînt „Dacia prima”, iar regiunea compusă din Buteș, Ardeal și Muncași este „Dacia mediteraneană”. Cum se știe, acest text, compus prin 1528—1530, a fost mai apoi intercalat în Sin-tagma lui Matei Vlastares, pentru a se putea demonstra că mitropolitii Moldovei și Țării Românești nu trebuie să depindă de patriarhatul din Constantinopol, ci de cel din Ohrida. Or, noi documente, descoperite recent în arhivele otomane, au venit să confirme că, în chip surprinzător, pentru un scurt rîstimp, anterior anului 1514 — deci cînd încă vodă Rares trăia! — diocezele românești au plătit intr-adevăr contribuții financiare patriarhatului din Ohrida. De unde presupunem, deplin îndreptățit, că Macarie de la Hilandar a sosit în 1533 la curtea domnească de la Suceava și pentru a pleda pe lîna virtutilor politice și ecleslastice ale Moldovei, prin recursul la imaginea străveche a Daciei, căzută arhiepiscopului Prohor de Ohrida. Pe de altă parte, Macarie de la Hilandar nu este altul decît cărturarul care în anii 1508—1512 a condus activitatea celei dintîi tiparite a Țării Românești. Iar el a pîșit atunci, în primii ani ai

Ștefan Andreescu

Continuare în pag. a 7-a

IUBIRE DEPLINĂ, UNIRE

Mi te-ai lipit de mine cu singele Și sufletele noastre s-au amestecat

In iubire deplină. Din ciocnirea celor două feluri de singe

A ieșit un popor-împărat. De cînd istoria s-a născut Au trecut multe împărății. Unele au durat ca mirosul de floare.

Altele mai durează și se perpetuează.

Dar toate vor pieri Ca și cum n-ar fi fost. Doar tu, popor al meu, Unit și neafărmit în iubire

Te vei statornici luminind Omenirea.

Gavril Matei Albastru

DECRET PREZIDENȚIAL

privind conferirea Ordinului „Meritul cultural” clasa I revistei „Luceafărul”

Pentru contribuția adusă la afirmarea și dezvoltarea artei și literaturii românești, la înfăptuirea politicii culturale a partidului și statului nostru,

Cu prilejul împlinirii a 25 de ani de la apariția revistei „Luceafărul”,

Președintele Republicii Socialiste România

decretează:

Articol unic. — Se conferă ordinul „Meritul Cultural” clasa I revistei „Luceafărul”.

NICOLAE CEAUȘESCU
Președintele Republicii Socialiste România

Telegrama adresată tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, Secretar general al Partidului Comunist Român, Președintele Republicii Socialiste România

Mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu,

Întruনিতি în adunarea festivă consacrată aniversării a 25 de ani de la apariția revistei „Luceafărul”, revistă a Uniunii Scriitorilor din România, ne îndreptăm gîndul încercat de recunoștință către Partidul Comunist Român, călăuză fermă a poporului nostru pe drumul construirii socialismului și comunismului, către dumneavoastră, marele bărbat politic, patriotul înflăcărat care conduce în lumină și demitate destinele partidului și ale țării.

Mulțumim din inimă pentru înalta onoare de care se bucură astăzi revista noastră care și-a găsit expresie în cuvintele de salut și felicitările adresate de dumneavoastră, mult stimate tovarășe secretar general, precum și în înalta distincție acordată revistei „Luceafărul” — Ordinul „Meritul Cultural” clasa I — în care vedem expresia griji și prețuirii pe care le arătați scriitorilor români, presei social-culturale din țara noastră. Sînt toate acestea temeiuri ale angajării noastre comuniste, responsabile, în înfăptuirea sarcinilor și orientărilor de mare răspundere pe care partidul, dumneavoastră personal le-ați trasat creatorilor români, presei, formulate cu deosebită pregnanță în expunerile dumneavoastră la Plenara C.C. al P.C.R. din iunie 1982 și la Consfățuirea de lucru de la Mangalia, din vara acestui an.

Încă de la începuturile sale, revista „Luceafărul” s-a definit ca o publicație angajată în înfăptuirea politicii partidului în domeniul culturii, militînd cu consecvență pentru valorificarea marilor tradiții ale spiritualității românești, pentru promovarea unei literaturi de valoare, cu profund conținut patriotic, deschisă maselor de cititori, creatorilor tineri de pe tot cuprînsul țării.

Ultimii optsprezece ani de istorie ro-

mânească, de cînd în fruntea partidului și a țării sînteți dumneavoastră, mult stimate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, ani ce au consacrat cu strălucire destinul suveran al poporului român și înflorirea fără precedent a personalității sale. Sînt anii în care revista „Luceafărul” s-a aflat în primele rînduri ale activității de edificare a noii culturi socialiste, de formare a omului nou, constructor conștient al socialismului și comunismului.

Ne stăruie în minte generoasele îndemnuri pe care ni le-ați adresat în atîtea rînduri, de a urma pilda marilor înaintași, înscrîși cu litere de aur în panteonul culturii române, de a ne inspira în permanență din realitate, din izvorul nesecat al muncii și vieții oamenilor.

Vă încredințăm, mult stimate tovarășe secretar general, că îndemnul și orientările dumneavoastră de inestimabilă valoare teoretică și practică adresate la aniversarea revistei vor deveni însuși crezul nostru de viață și creație, coordonată fundamental de conștiința ce ne definește întreaga activitate în efortul de a realiza o publicație cu pregnante valențe educative care să găsească ecou larg în mintea și inima cititorilor, ale întregului nostru popor.

În acest moment aniversar, ne angajăm în fața partidului, a dumneavoastră, mult stimate tovarășe secretar general, să facem tot ceea ce depinde de noi pentru ca revista „Luceafărul” să devină o oglindă a epocii în care trăim, să reflecte pulsul viu al vieții și muncii poporului român, ziditor în patria sa independentă al unui viitor demn, de bunăstare și progres, de pace.

PARTICIPANȚII LA ADUNAREA FESTIVĂ CONSCACRATĂ ANIVERSĂRII A 25 DE ANI DE LA APARIȚIA REVISTEI „LUCEAFĂRUL”

DESPRE PATRIE

I. Cu toții oricînd putem vorbi despre Patrie cu Patria vorbim din cînd în cînd.

II. Nu există Patrie mică. Toate Patriile sînt la fel de mari — dar numai Patria mea este avuțul meu, locul și timpul unde piinea are proprietățile spiritului.

George Alboiu

Consecvența atitudinii

Scriu, cu o consecvență din care nu mă așez să-mi fac un titlu de glorie, de mai bine de opt ani la revista „Luceafărul”, aceea care, cu citeva zile în urmă, primea o importantă distincție, onorantă pentru întreaga breșă a scriitorilor români, în același timp, sau, mai bine spus, în primul rînd, motiv de eforturi susținute pentru consolidarea caracterului ei reprezentativ. Nu, însă, la consecvența subsemnatului — importanță doar în plan personal — se vor referi rîndurile care urmează. Ea a fost amînită doar ca argument al cunoașterii inimii a conținutului revistei, cel puțin în ultimii ei zece ani de existență. Cum se definește așadar, și prin ce se caracterizează atitudinea revistei „Luceafărul”

față de fenomenul literar contemporan? Consecvența este cuvîntul-emelemă care răspunde, în chip edificator, la orice întrebare de acest gen. Consecvență în promovarea valorilor autentice ale literaturii române. Consecvență în lăncetarea și sprijinirea tinerilor autori, care promiteau, prin scrierile lor, aderență la ideea de valoare. Implicare în dinamica problematicii contemporane și de bună seamă — nu în ultimul rînd, talent. Consecvență, iarăși și iarăși, în înțelegerea unor dezbateri, mese rotunde, anchete literare care aduceau în discuție ierarhii valorice — supra- sau subiective — ale existenței culturale. Consecvență, din perspectiva prezentului — a fondului de aur al culturii române, corectitudinea raportului

dintre tradiție și inovație, importanța relevării — sau, mai exact spus — a revelării priorităților românești, dialectica generațiilor literare, funcțiile criticii, relația etic-estetică. Aceste acțiuni de amploare, cu puternic ecou în rîndurile cititorilor, au asigurat, pe de o parte, vivacitatea publicistică a revistei și, pe de altă parte, au conturat programul „Luceafărului”, cîmpurile sale de forță, în cuprînsul cărora s-au integrat, armonios, demersurile individuale.

Criteriul esențial, care a prezidat actul de cultură constituit de „Lu-

Valentin F. Mihăescu

Continuare în pag. a 7-a

ADUNAREA FESTIVĂ

consacrată aniversării a 25 de ani de la apariția revistei Luceafărul

Luni la amiază a avut loc în Capitală festivitatea consacrată împlinirii a 25 de ani de la apariția primului număr al revistei **Luceafărul**, săptămânal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România, care, continuând și dezvoltând — în condițiile de astăzi — tradițiile progresiste ale presei noastre, desfășoară o activitate bogată, prestigioasă, aducând contribuții remarcabile la faurirea culturii noastre socialiste, la edificarea și formarea omului nou, înaintat, constructor demn și conștient al socialismului în țara noastră.

La adunarea festivă, desfășurată la Uniunea Scriitorilor, au participat scriitorii, membri ai colectivului redacțional al revistei săptămânale, activiști de partid și ai organizațiilor de masă și obștești, redactori ai presei centrale și culturale, alți invitați.

Deschizând adunarea, **DUMITRU RADU POPESCU**, președintele Uniunii Scriitorilor, a spus:

Ne înfățișăm la această adunare omagială pentru a sărbători cel 25 de ani al „Luceafărului”, una dintre principalele publicații literare editate de Uniunea Scriitorilor.

Este un prilej de bucurie nu numai pentru colectivul redacțional și pentru toți cei care, de-a lungul unui sfert de veac, au contribuit prin prezența lor în paginile revistei la creșterea prestigiului acesteia și la îmbogățirea literaturii și publicisticii românești contemporane.

Salutăm prezența la această adunare a tovarășului Petru Enache, membru supleant al Comitetului Politic Executiv, secretar al Comitetului Central, vicepreședinte al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România.

Cu prilejul aniversării a 25 de ani de existență, revista „Luceafărul” a fost onorată cu o înaltă distincție a Republicii Socialiste România. Ordinul „Meritul Cultural” clasa I.

Distincția a fost înmănată de tovarășul Petru Enache, membru supleant al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat.

Este o înălțare înaltă distincții și cuvintul tovarășului Petru Enache, președinte al Uniunii Scriitorilor a spus:

Noi, cei prezenți în sală, toți oamenii scriitorilor din țara noastră simțim profund onorări de cuvintele de netruire adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, cele mai calde mulțumiri și angajamentul nostru de a face totul pentru a fi la înălțimea încrederii pe care ne-o acordă.

Participanții la festivitate au primit cu deosebită emoție și bucurie decretul prezidențial prin care revistea „Luceafărul” — la fost conferit Ordinul „Meritul Cultural” clasa I, pentru contribuția adusă la afirmarea și dezvoltarea artei și literaturii românești, la înfăptuirea politicii culturale a partidului și statului nostru, cu prilejul împlinirii a 25 de ani de la apariția. Prin vii și îndelungi aplauze, toți cei prezenți și-au exprimat recunoștința față de partid, față de secretarul său general, pentru distincția acordată, care constituie o expresie sloventă a grății și prețuirii de care se bucură creatorii din domeniul artei și literaturii, presa social-cultură din țara noastră din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al poporului nostru.

În numele colectivului redacțional, al colaboratorilor, tipografilor și cititorilor, redactorul șef al revistei, **Nicolae Dan Frunteletă**, a dat glas profundei recunoștințe față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru marea încredere și cinste care și-au găsit expresie vie în conferința înaltă distincții, precum și hotărâri ferme, neșăugate de a face din inestimabilele orientări și îndemnuri adresate scriitorilor de secretarul general al partidului un program permanent de muncă și angajare comunistă pentru realizarea unei reviste care să exprime spiritul revoluționar al epocii în care trăim.

Au transmis cuvinte de salut revistei sărbătorite **Alexandru Balaci**, vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor, **Ion Ștefănescu**, prim-vicepreședinte al Consiliului Cultural și Educației Socialiste, **Mihnea Gheorghiu**, președintele Academiei de științe sociale și politice, **poetul Mihai Beniuc**, **Pantelimon Civănescu**, prim-secretar al C.C. al U.T.C., **Nicolae Dragos**, prim-redactor-șef adjuct al ziarului „Scintila”, **George Ivașcu**, directorul revistei „România Literară”, criticul literar **Mihai Ungheanu**.

Într-o atmosferă entuziastă, de vibrant atașament la politica partidului și statului nostru, participanții la adunarea festivă au adoptat, cu profundă satisfacție, textul unei telegramme adresate **TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU**, cel prezent dind expresie directă dragostei nemărginite, recunoștinței fierbinți pe care le nutrește față de Partidul Comunist Român, față de secretarul său general (textul telegrammei în pagina 1).

Redăm, în cele ce urmează, cuvintul participanților la festivitate.

Cuvintul tovarășului

PETRU ENACHE

membru supleant al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat

Participăm astăzi, cu profundă satisfacție, la un moment sărbătoresc, de semnificații deosebite pentru viața spirituală a patriei, aniversarea a 25 de ani de la înființarea revistei „Luceafărul”, revistă care, prin consecvența cu care a militat pentru traducerea în viață a politicii partidului nostru în domeniul literaturii și artei, prin conținutul și calitatea literaturii și materialelor publicate, se bucură de un bine meritat prestigiu, de o largă audiență în conștiința cititorilor.

Vă rog să-mi îngăduiți ca, din înscărunarea și în numele tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președinte al Republicii Socialiste România, să adresez colectivului redacțional, consiliului de conducere, precum și colaboratorilor și cititorilor revistei un cordial salut tovarășesc, împreună cu cele mai bune urări.

O expresie sloventă a prețuirii pe care o acordă conducerea partidului și statului, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, activității de creație literară, contribuției revistei „Luceafărul” la stimularea și dezvoltarea acestei activități, — în spiritul nobililor tradiții ale culturii noastre progresiste, ale orientărilor de înaltă principialitate și clarviziune privind răspunderile și rolul culturii în societatea noastră socialistă — o constituie conferința Ordinului „Meritul Cultural” clasa I, cu prilejul aniversării unui sfert de veac de activitate a revistei. Îngăduiți-mi să adresez, în numele președintelui Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cele mai calde felicitări colectivului revistei „Luceafărul”, tuturor colaboratorilor, pentru înalta distincție conferită.

Este demn de rețut, și cu acest prilej, faptul că revista „Luceafărul”, continuând și dezvoltând — în condițiile de astăzi — tradițiile progresiste ale presei noastre, a desfășurat, în toți cei 25 de ani de apariție, o activitate bogată, prestigioasă, a adus contribuții remarcabile la faurirea culturii noastre noi, socialiste, la educarea formării omului nou, înaintat, constructor demn și conștient al socialismului în România. În mod deosebit se cuvine rețut faptul că, de-a lungul unui sfert de veac de activitate, revista și-a făcut un titlu de onoare descoperind și promovind noi talente, stimulând activitatea acestora. Revista are meritul incontestabil de a fi publicat și sprijinit, prin aceasta, afirmarea multor poezii, prozatori, dramaturgi, critici literari, care se înscriu astăzi printre creatorii de valoare ai țării, bucurându-se în mod legitim, pentru conținutul și calitatea scrierilor lor, de prețuirea cititorilor, a întregii noastre societăți. Apreciem, totodată, ca deosebit de valoroasă consecvența cu care revista, de-a lungul întregii sale existențe, a militat pentru valorificarea științifică a mosterilor noastre culturale, pentru adăparea valorilor fundamentale ale culturii naționale, precum și faptul că în promovarea noilor literaturii s-a străduț să orienteze creatorii în spiritul continuității nobililor tradiții ale artei noastre, să determine — prin soiritul imprimat — numărul o imobile activă, organică, a creației contemporane, a problematicei majore, esențiale, a actualității, să confere literaturii și artei promovate în paginile sale un spirit militant, revoluționar.

Pentru toate acestea revista se bucură de o înaltă apreciere din partea conducerii partidului și statului nostru, având un rol distinct în peisajul cultural al țării. Se poate spune că revista „Luceafărul” și-a făcut în toți acești ani datoria față de partid, față de popor, îndeplinindu-și cu cinste misiunea de răspundere ce li-a revenit în viața spirituală a patriei.

Aniversarea revistei „Luceafărul” are loc într-o perioadă în care întregul nostru popor este puternic angajat într-o dinamică activitate pentru transpunerea în viață a Hotărârilor Congresului al XII-lea și Conferei Naționale ale partidului, pentru realizarea unor mărețe obiective, hotărâtoare pentru progresul general al patriei, pentru înscrierea României într-o nouă etapă de dezvoltare, pentru faurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și a comunismului în patria noastră.

În această nobilă și mărețată operă, literaturii și artei le revine un rol deosebit de important, având în vedere faptul că odată cu faurirea unei economii noi, partidului nostru, întreaga societate s-a angajat în faurirea unui om nou, constructor demn al noii societăți, o conștiință înaintată, revoluționară. În acest spirit, sint deosebit de prețioase pentru întreaga noastră activitate, pentru viața cultural-artistică, ideile și orientările de amplă perspectivă, formulate în mod strălucit de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara largită din iunie anul trecut a C.C. al P.C.R., la Constituirea de la începutul lunii august a acestui an, de la Mangalia, pe problemele muncii organizatorice și politico-educative. Sintem încredințați că dezvoltând în continuare experiența valoroasă acumulată până în prezent, înlăturând unele neatențiuni ce s-au manifestat, colectivul redacțional al „Luceafărului” va face totul, la acțiunea cu și mai puternică eficiență pentru ca revista să se afirme ca o tribună activă de răspundere a politicii și ideologiei revoluționare a partidului nostru în domeniul culturii și artei, fiecare pagină a ei să fie și mai profund

ancorată în viața social-culturală a țării, în întreaga activitate de educație comunistă, revoluționară a oamenilor muncii.

În acest sens, vă rog să-mi îngăduiți să exprim convingerea că, în cadrul partidului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, că bilanțul pe care revista „Luceafărul” îl face la împlinirea a 25 de ani de activitate, precum și expresia încrederii ce-i este acordată prin conferința înaltă distincții, va constitui un imbold, un îndemn pentru a acționa și mai hotărât în viitor în vederea ridicării pe un plan superior a întregii activități. A milita permanent pentru sprijinirea și promovarea unor creații cu adevărat valoroase, care să slujească, prin mesajul lor, cauzei transformării socialiste a societății, educării patriotice a poporului, a milita pentru promovarea unor creații care să exprime spiritul revoluționar, intrinsecă față de concepțiile străine ideologiei societății noastre, a unor creații menite să pună în lumină, în cel mai înalt grad, răspunderea omului de artă față de patrie și popor, față de cauza conștiinței afirmării a culturii și artei noastre socialiste, — iată un nobil și permanent program de lucru pentru orice revistă culturală, pentru orice creator. Deci, și pentru revista „Luceafărul”, pe care o sărbătorim astăzi.

Cu convingerea că în acest spirit vor acționa colectivul redacțional, toți colaboratorii săi, vă adresez încă o dată, în numele conducerii partidului și a statului, al tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, cele mai calde felicitări, urarea de noi și prestigioase succese în activitatea pe care revista „Luceafărul” este chemată să o desfășoare pentru înnoirea vieții spirituale a întregii societăți, pentru progresul continuu al artei și literaturii noastre socialiste.

Cuvintul tovarășului

NICOLAE DAN FRUNTELETĂ

redactor-șef al revistei „Luceafărul”

Vă rog să-mi permiteți să dau glas recunoștinței noastre fierbinți, multumirilor noastre din inimă către conducerea partidului, către secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru marea cinste făcută revistei „Luceafărul” la aniversarea unui sfert de veac de existență, prin acordarea înaltă distincții — Ordinul „Meritul Cultural” clasa I — expresie a grății și prețuirii de care se bucură creatorii români, presa social-culturală din România din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul destinelor de pace, fericite și progres ale patriei. Încredințăm conducerea partidului, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, de hotărârea noastră fermă de a face din inestimabilele orientări și îndemnuri ce ne-au fost în această prilej, programul nostru permanent de muncă și angajare comunistă în realizarea unei reviste care să exprime spiritul revoluționar al epocii în care trăim, ne angajăm să nu precupim nici un efort pentru a fi demni de încrederea și prețuirea pe care ni-o acordă.

La această adunare festivă consacrată aniversării a 25 de ani de la apariția seriei actuale a „Luceafărului”, revistă a Uniunii Scriitorilor din România, nu voi încerca un istoric exhaustiv și publicistic, din convingerea că activitatea sa este un fapt viu, de conștiință permanentă care se cunoaște și se continuă prin însăși lucrarea oamenilor ce le-au făcut de-a lungul anilor, îl fac astăzi sau îl vor face în viitor. Revista care apărea în 1958, în urma unui îndelung proces de pregătire, pe baza hotărârii a ființei noastre naționale deschisă de Congresul al IX-lea al P.C.R., epocă ce intră în istorie și în conștiința sub numele bărbatului ce circumstățe cu inteligență și patos revoluționar destinației României socialiste — Epoca Nicolae Ceaușescu.

Sint anii în care revista „Luceafărul” se impune în peisajul publicisticii românești prin dezbateri culturale de înaltă tinută intelectuală, de permanentă angajare patriotică, ridicându-se în fața marilor valori ale culturii noastre naționale, impunând la rândul său valorile generației ce se constituia. Nu cred că cineva va putea considera drept lipsită de modeste afirmații că prin chenarele de albastru ale revistei de simăță dimineața au privit pentru întâia oară în viața cititorilor aproape toți acei care își află astăzi numele în primul esalon al literaturii noastre contemporane.

Istoria unei reviste înseamnă, deopotrivă, realizările ei, căutările ei, chiar neîmplinirile ei, și, în egală măsură, ostentiv și în tăcere i s-a devotat, gândindu-și și scriind-o, sacrificându-și timpul propriu de creație, iubind-o și dându-și seama pentru fiecare pagină tipărită. Fiecare — nu am pretenția de a spune un lucru nou ori soșat — pentru imensa majoritate a celor care au lucrat în această revistă, această revistă nu a reprezentat o slăbă, un fel de a figura pe un stat de plată — ci o cauză, o miză majoră în cultura românească și în viața țării care ne dă numele și demnitatea de a fi noi înșine.

Iată de ce, în acest moment aniversar, în numele colectivului redacțional de astăzi, vreau să aduc un omagiu sincer — fără a enunța nume ori a încerca ierarhii — tuturor „Luceafărurilor” și să-i asigur că ne străduim cu toate puterile noastre să continuăm și să respectăm tradiția revistei.

Numărul nostru din simbata trecută a fost un număr festiv. Semnăturile din acest număr, cuvintele așezate în pagină, la care cred că trebuie să se adauge, firesc, multe alte semnături, au lăsat o impresie puternică în atenția noastră, ori pur și simplu din nevindecabila teroare a spațiului tipografic, onorează tradiția „Luceafărului”. Intotdeauna, redacția noastră a fost mai mare, mult mai mare, decât cea care a lucrat în acest număr. Fiecare dintre noi, colaboratorii de nădejde, membrii de drept ai redacției, la care se adaugă tehnicienii și tipograful de mare competență profesională ce ne ajută în permanentă — vă rog să primiți expresia simței și a dragostei noastre! Și gândul nostru acum, toți împieșă sfertul de veac, îndreptat spre cititorul față de care am fost, sintem și vom fi datori, către scriitorul tinăr pa care paginile noastre îl așteaptă cu încredere și iubire.

Multumim conducerii partidului, Consiliului Cultural și Educației Socialiste, secretarului nostru, Uniunii Scriitorilor, pentru sprijinul acordat revistei, tuturor forurilor care ne asociază cu înțelegere și competență în realizarea îndatoririlor noastre, folosesc acest prilej festiv pentru a încredința conducerea partidului nos-

tru, personal pe secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — marelui cititor al prezentului patriei, ale cărui apeluri adresate frontului creatorilor români la Plenara C.C. al P.C.R. din iunie 1962 și la Constituirea de la Mangalia din vara acestui an, vibrează amolu în conștiința noastră — că revista „Luceafărul”, colectivul său de redacție, colaboratorii ei se vor strădui să realizeze o publicație mereu mai bună, să promoveze o literatură de valoare, angajată, pe măsura prezentului socialist al patriei.

Cuvintul tovarășului

ALEXANDRU BALACI

vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor

Ne aflăm aici, tineri și vîrstnici, pentru a sărbători primul sfert de veac din existența revistei „Luceafărul”. Dacă luăm aminte la perenitatea pe care marele Eminescu l-a acordat-o acestui simplu cuvint din vocabularul românesc, înseamnă că între durată a strălucirii și durată a existenței în secole a strălucirii de pe cer se poate pune un incandescent semn de egalitate. Mergînd însă pe firul logicii în viitor, este firesc să conștientăm că sfertul de veac aniversat azi își deschide împlinirea spre secolul care vine. Acest foarte matematic simbol răspunde rațiunii însăși pentru care, în anul socialismului, revista „Luceafărul” este înaintată și înscrisă cu strălucire în spiritul continuității care este una din coordonatele ferme ale epocii. Revista a fost și este dedicată prin excelență tinerelor talente intru ale literaturii, descoperirii și promovării lor într-o lume care și conjugă vocata libertății de a fi cu vocația libertății de a zidi ceea ce nu-mim operă, indiferent de gen sau de specific. Noi rămînem la convingerea neșăugată că, dintre toate mile de „catarg” care s-au văzut desfășurate în paginile revistei „Luceafărul” de-a lungul acestor 25 de ani, dacă se vor alege pentru nemurirea ei cele mai alse și cele mai sortite durate, înseamnă că, alături de celelalte publicații editate de Uniunea Scriitorilor, această revistă și-a meritat și numele și rostul. Alina bind va fi să se așeze printre clasicii viitorului și „clastic” care și-au făcut učenția la „Luceafărul” din acești 25 de ani, vom înțelegi cu exactitate orgoliul și cutanța pe care „Luceafărul” le-a afirmat statornic în paginile sale. A aduce laude unui redactor-șef sau altui, unui colectiv redacțional sau altui, pentru a fi contribuit la definirea acestei vîrste, ar fi prea puțin pentru legea superlativă care ordonează destinul culturii socialiste în România. Tutoarea le revin laude asemenei de drepte, fiindcă gloria lor se scoțotește în însuși capitolul distinct pe care revista și l-a cîștigat în istoria literaturii române. Să evocăm, deci, cu sfială, memoria celor care au fost și sunt și sînt și sînt și sînt și sînt, deosebite meritele le sint la de strălucire. Adevărul e că revista s-a și pornit pe drumul celorlalți 25 de ani, spre virtualul centenar, și poate că exact în această clipă, undeva pe teritoriul țării, se naște alt „Luceafăr” românesc. Să-i aplaudăm, deci, în numele celor de azi, pe cei din viitor. Pentru că „Luceafărul” este, „Luceafărul” va fi — cu toate rațiunile și semnificațiile sale, invulnerabile și permanente. Călfăzitoare ne va fi, tutorea, ideologia Partidului Comunist Român, fără de care nu se poate concepe nici adevăratele oameni de cultură din țara noastră la socialism, nici efortul lor de a ajuta la creșterea conștiinței omului nou al acestor vremuri. Numai înțelegînd foarte exact aceste temeuri politice, revista „Luceafărul” va reuși să-și ducă la capăt mandatul ce i s-a încredințat de a face să crușcă talente în formare, să devină pietre unghiere și puncte puternice de sprijin ale culturii românești de azi și de totdeauna.

„Luceafărul” s-a dovedit parte integrantă, vie și activă a culturii noastre socialiste, a fost o prezență permanentă și neobosită în literatura noastră, a fost tinăr și a rămas tinăr, în înțelesul, desigur, complex pe care-l cuprinde această noțiune. Condeie tinere, dar și condeie matura l-au slujit și l-au menținut această tinerețe, uneori deborđantă, impunîndu-l ca forță de seamă a literaturii și publicisticii românești.

Înalta distincție care l-a fost acordată azi revistei „Luceafărul” mărește emoția acestei sărbători scriitoricești. Ea răspunde eforturilor și realizărilor revistei, încurajează ideea tinereții și capacității ei și devine o onoare pentru întreaga noastră obște, un semn al prețuirii de care se bucură literile în societatea noastră socialistă. Decretul semnat de Președintele Republicii Socialiste România, prin care este decoretă revista „Luceafărul”, se înscrie ca un act de istorie literară, ca un eveniment de deosebită importanță și semnificație în existența și activitatea Uniunii Scriitorilor.

Dar o distincție, precum cea acordată revistei „Luceafărul”, nu înseamnă doar o răsplătire, o prețuire și o cinste, ba chiar și în aceste cazuri, dar mai ales atunci cînd este

considerată o onoare, așa cum o simțim, de altfel, impune și o seamă de îndatoriri, tocmai pentru a menține și a face să strălucească și mai mult această tunună a onoarei, oferită azi Uniunii noastre, prin revista „Luceafărul”. În fața acestui mare eveniment, scriitorii noștri, toți scriitorii din România, indiferent de naționalitate, își manifestă cu cea mai curată sinceritate solidaritatea cu întreaga politică a partidului nostru și a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, își reafirmă devotamentul lor față de ideologia comunistă, cea mai dreaptă și cea mai umană în această epocă, și se angajează să nu-și precupească forțele, să își unească și mai strîns pentru a realiza opere și mai valoroase, la înălțimea epocii și realităților ei.

Urăm anii mulți revistei „Luceafărul”, redactorilor și colaboratorilor ei, îl urăm și îl urăm împliniri tot mai multe și mai mari și mai ales îl urăm și îl urăm, din toată inima, tinerețe, tinerețe revoluționară.

Cuvintul tovarășului

ION ȘTEFĂNESCU

prim-vicepreședinte al Consiliului Cultural și Educației Socialiste

Este o mare bucurie și o reală satisfacție pentru Consiliul Cultural și Educației Socialiste de a lua parte la o emoționantă aniversare, cu o semnificație aparte — împlinirea a 25 de ani de la apariția revistei „Luceafărul”, aniversare onorată de cuvintele adresate de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca și de înalta distincție acordată colectivului redacțional — Ordinul „Meritul Cultural”, clasa I — expresie sloventă a prețuirii pentru activitatea desfășurată de-a lungul anilor în vederea creșterii și afirmării culturii socialiste.

În răspundul acestui pătrar de veac, revista „Luceafărul” s-a manifestat, în cadrul presei noastre literare, ca un factor activ de promovare a creației noi, în spiritul unor preocupări strîns corelate cu procesul complex al dezvoltării economice, politice și sociale a țării, cu orientările date în timp de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Semnificația pentru activitatea revistei „Luceafărul” este consecvența cu care a militat și militază pentru înfăptuirea politicii partidului de faurire a unei culturi înalte, în concordanță cu aspirațiile maselor populare, ale cerințelor dezvoltării conștiinței revoluționare, ale largirii conștiinței orizontului lor de cunoaștere.

Bilanțul pe care îl facem astăzi oferă înțelegerea și subliniază faptul că de-a lungul celor 25 de ani, revista — condusă pe cînd, la început de un comitet de direcție coordonat de Mihai Beniuc, în care un rol de frunte exercita Mihai Dragomir și, mai apoi, de Eugen Barbu, Ștefan Bănuțescu, Virgil Teodorescu, Nicolae Dragos și, în prezența de Nicolae Dan Frunteletă — și-a înscris drept unul din credo-urile sale promovarea tinerelor talente, lansarea acestora pe firmamentul poeziei românești contemporane. Ce poate fi mai ilustrativ pentru preocupările „Luceafărului”, decît faptul de a fi lansat sau găzduit în paginile sale pe marii poezii de azi, Nichita Stănescu, Adrian Păunescu, Ion Gheorghiu, Ioan Alexandru, Grigore Hagiu, Constantin Buzea și alții, care cinstește filonul de aur al literelor din patria noastră.

Și ultima perioadă este bogată în împliniri. Se cuvin amintite, în mod deosebit, eforturile colectivului redacțional de la „Luceafărul” de a răspunde la un înalt nivel publicistic orientărilor formulate de secretarul general al partidului la Plenara largită a Comitetului Central din iunie 1962, ca și la Constituirea de la Mangalia din acest an, strădaniile de a face ca revista să devină și mai mare măsură o tribună largă de promovare a politicii și ideologiei partidului nostru în domeniul literaturii și artei.

Felicitînd revista „Luceafărul” pentru înalta distincție primită, în care vedem, împreună cu dumneavoastră, o expresie sloventă a prețuirii de care se bucură scriitorii, publicațiile literare din partea conducerii partidului și statului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, exprim convingerea Consiliului Cultural și Educației Socialiste că acest moment aniversar va constitui pentru întreg colectivul redacțional un puternic imbold de a acționa și în viitor cu toată hotărârea pentru ridicarea pe un plan superior a activității sale, pentru slujirea devotată a idealurilor care animă întregul front scriitoricesc, pe creatorii de toate generațiile, fără deosebire de naționalitate, întregi prin mijloacele de expresie proprii lor, efortului eroic al națiunii noastre socialiste.

Tinînd seamă că titlatura revistei omagiază pe genialul poet al românilor și, cum orice aniversare înseamnă deopotrivă și o deschidere de perspectivă, îngăduiți-mi să mă închin cu o urare „sui generis”, dar sper neperche pentru acest nou început de drum:

Porni **Luceafărul**, Creșteau
În cer a lui arpe
Și căi de mil de ani treceau
În tot atitea clippe

LA MULȚI ANI!

ADUNAREA FESTIVĂ

consacrată aniversării a 25 de ani de la apariția revistei Luceafărul

Cuvintul tovarășului

MIHNEA GHEORGHIU

președinte al Academiei de Științe Sociale și Politice
președinte al Consiliului de conducere al revistei „Luceafărul”

Tinara noastră revistă își serbează ziua de naștere și simțim aici ca să-i aducem laude și să-i se cuvina. De fapt, sărbătorita și-a împlinit vârsta asta-vară. Vara anului 1958 și anotimpurile ce i-au urmat în viața țării și a lumii fuseseră pline de evenimente care cereau martori pentru posteritate, martori lucizi și talentați, ale căror amintiri, — consemnate mai tirziu în marile cărți pe care le cunoașteți — vor rămâne de veghe și pentru cele ce nu se uită și pentru cele ce trebuie uitate, pentru ca talentul și luciditatea scriitorilor să se înscrie pe mai departe în apărarea frumuseții și a binelui și a adevărului vieților noastre, parte integrantă din istoria patriei.

Acest octombrie are totuși un sens, care nu poate scăpa amintirii celor mai mulți dintre noi, înțeles pentru că revista noastră și-a început apariția săptămânală în octombrie 1963, apoi, și mai ales pentru că în vara aceluiași an se producea evenimentul crucial din istoria țării, care a fost Congresul al IX-lea al P.C.R. acela datorită căruia revistele noastre, literatură, artă și științe românești dobândeau libertatea creației, saluțind cu aripile spiritului întinse spre noi speranțe, adevăratele zori ale României socialiste văzate de cărturarii și rapsozii noștri din veac.

E și un al treilea prilej aniversar, dacă nu uităm că părintele ardelen și bucareștean al „Luceafărului” de azi, — care susținuse cu ardere intereselor naționale ale românilor din Transilvania —, celebra, acum 65 de ani, prin glasul celor mai mari scriitori ai României, triumful patriei unite.

În sfârșit, să ne bucurăm, dragi prieteni, că încă ne mai aflăm în anul centenarului Marelui Poem fără seamă al cărui nume îl poartă — cu cinste și mândrie —, o revistă ce promovează îndecesebi creația scriitorilor tineri și că o sărbătorim azi, la nunta ei de argint cu Luceafărul poeziei românești: în Casa lui și a oamenilor lui și a timpului nostru.

În raport cu șirul lung al generațiilor de cărturari și artiști care înalță cultura românească, acest sfert de veac par scurt; dar eu l-aș compara cu scurtumea însuși a vieții contemporanilor lui, fiindcă tinerii scriitori care debutau în revista lor de-atunci sînt astăzi seniori la cumpăna vârstei. Ei veneau totuși după tinerii care, în toamna lui 1944, scoțeam „Știința tineretului”, fiindcă aceia vor încheia, anul viitor, patru decenii de victorii, lupte și speranțe. Acum e rindul juniorilor, născuți odată cu „Luceafărul” de azi; iar noi, ceilalți, avem dreptul să-l plictisim cu ce-am învățat și noi, din această neliniștită istorie, și să-i rugăm și să le urăm, să lucreze și să trăiască în concordie și solidaritate sufletească, întru frumuseți și demnități, pentru apărarea și creșterea prestigiului literaturii române și al scriitorilor ei, în România și în lume, adresînd o dată mai mult compatrioților noștri care au sublimă chemare revoluționară prin care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a mobilizat meritu conștiințele: comunisti, fiți oameni! Și, multumind cu grațitudine pentru aprecierile conducerii de partid și de stat, să le urăm și să ne urăm tuturor La mulți ani!

Cuvintul tovarășului

MIHAI BENIUC

Salut pe stimatii tovarăși din acest pre-zidiu, precum și ceilalți colegi ai mei, poate mult mai tineri decît mine, și care nu știu, sau știu, că eu am asistat la nașterea acestui Benjamin al publicității literare românești, dar nu așa, ca un eveniment care a venit de la sine, ci ca rezultat al unei destul de îndelungate lupte pentru a obține titlul acestuia de Luceafărul. Și a rămas cum gîndeam noi, pe atunci, că patronul spiritual al revistei Luceafărul va fi pentru todeauna Eminescu, autorul poemului care poartă acest nume. Revista, în anii care au trecut, un sfert de veac, a dovedit că poate să facă ceea ce și noi am așteptat să facă, și ceea ce a făcut, așa cum confirmă însăși înalta distincție pe care a acordat-o partidului, anume tovarășul Nicolae Ceaușescu, activității Luceafărului care se poate numi cel puțin rodnică. Aș rezuma foarte pe scurt istoria revistei, deși știu toată istoria ei, de pe cînd revista nu visa doar să existe, ci să se și numească Luceafărul: e răsarîre, dar nu se ridică deasupra orizontului. Însă după ce a răsarîr, după ce s-a ridicat deasupra orizontului, noi l-am văzut în toate fazele lui, apunînd și răsărînd mai departe, transformîndu-se din nou din Luceafăr de senară în Luceafăr de ziua, așa cum a devenit, însă după strădania depusă de toți cei care au muncit ani și ani. Eu mă consider printre cei mai umili muncitori ai acestei redacții. Mulți dintre foștii redactori n-au fost amintiți, dar cine va scrie istoria Luceafărului nu va putea să nu-i amintească.

Toți aceștia și mai cu seamă cei care au urmat, mult mai tineri, au reușit să facă o mare descoperire, pe care o apreciază în primul rînd partidul, adică, au descoperit în inima tineretului nou, pătruns de sentimente revoluționare, o peșteră de aur, a cărei greutate de aur masiv însă nu e cîntărită deplin, și nici nu știu exact cît va fi. Sînt conștienți că va fi mult mai grea decît alte pepite de aur, pe care le-ar fi găsit vreo dată scriitorii, și mai cu seamă numărul de carate, probabil, va necesita un calculator care să vadă despre ce este vorba; în orice caz, eu să salut această pleiadă nouă de scriitori care s-au ridicat în acești ani, toamai pentru că sînt demni de laudat și au cu ce se lauda, strîtînd prin munca depusă în Luceafărul existența acelei pepite grele de aur masiv și cu carate care vor străluci peste veacuri în literatura română.

Cuvintul tovarășului

PANTELIMON GĂVĂNESCU

prim-secretar al C.C. al U.T.C.

In numele Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist și Consiliului U.A.S.C.R. adresez călduroase felicitări revistei „Luceafărul” pentru activitatea desfășurată în cei 25 de ani, activitate onorată de acordarea înaltei distincții, Ordinul „Meritul Cultural” clasa I, de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

Permiteți-mi ca la acest moment de bilanț să apreciez că în istoria culturii și literaturii române contemporane, revista „Luceafărul” a jucat un important rol în promovarea literaturii patriotice, a creației militante, oglînda fidelă a vieții și muncii poporului român pentru construirea unei Românie noi, socialiste.

Pe bună dreptate se relevă că literatura pe care o promovează revista „Luceafărul” răspunde năzuințelor poporului nostru, imperativelor prezentului comunist. Constituie un fapt de necontestat că tezele și orientările de mare valoare ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au găsit întotdeauna în paginile revistei „Luceafărul” o reflectare fidelă și profundă, pe măsura importanței lor.

Marea deschidere spre nou și, în același timp, spre identitatea de sine a spiritualității românești, pe care a realizat-o Congresul al IX-lea, determinată de contribuția hotărîtoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a găsit revista „Luceafărul” pregătită pentru receptarea și promovarea ideilor noi, revoluționare.

Este un adevăr deja recunoscut că revista „Luceafărul” a luptat și luptă pentru recuperarea și integrarea în patrimoniul contemporan a marilor valori pe care le-a creat de-a lungul veacurilor poporul român. Astfel, ea a contribuit la crearea unei conștiințe de sine a literaturii și culturii noastre, la o cunoaștere mai profundă a universalității lor intrinseci. Cititorii ei știu că atunci cînd rostești numele revistei „Luceafărul” îți vin în minte marile inițiative ale revistei pentru cunoașterea folclorului nostru străvechi, pentru edificarea unei noi viziuni analitice asupra croniclelor, asupra Școlii Ardelenne, asupra primilor poeți și asupra clasicii din epoca de aur, pentru repunerea în drepturile legitime a tuturor valorilor autohtone autentice.

Cînd rostești numele revistei „Luceafărul” te gîndești simultan la ideea de tînăr, căci, intrădevăr, prin statutul ei, ea este revista generalistei tinere. Lucru absolut remarcabil, toate succesele revistei pentru o mai deplină cunoaștere și promovare a literaturii naționale se leagă în primul rînd de activitatea tinerilor. Așa cum este firesc, revista și-a deschis întotdeauna paginile tuturor tinerilor talentați, dorinți să îmbogățescă literatura română cu noi opere de valoare, adică ancorate în prezentul

socialist și legate de izvorul de apă vie din valorile spirituale ale poporului nostru, spre care tovarășul Nicolae Ceaușescu a călăuzit de neenumerate ori pe toți creatorii de cultură și artă ai României socialiste.

Uniunea Tineretului Comunist a fost în toți cei 25 de ani alături de revista „Luceafărul”. A sprijinit-o în toate marile sale acțiuni creatoare, în promovarea filonului autentic din creația tinerilor, a premiat cele mai valoroase lucrări ale acestora. Aniversarea de astăzi este un bun prilej de a reflecta încă o dată asupra acestei colaborări cu scopul de a-și da un avînt nou, de a găsi noi modalități de concurență.

Îngăduiți-mi să folosesc acest moment aniversar pentru a asigura redacția revistei „Luceafărul” de tot sprijinul și deplina colaborare a Comitetului Central al U.T.C. și al U.A.S.C.R. și importante succese în activitatea nobilă pe care o desfășoară în slujba promovării unei literaturi pe măsura timpului pe care îl trăim.

Eie ca energia creatoare depusă de această minunată revistă să urmeze principiul autenticului pentru care un mare gînditor pleda în opera sa: „Ceea ce strălucete este născut pentru clipa prezentă, dar ceea ce-i autentic rămîne nepieritor pentru posteritate”.

Cuvintul tovarășului

NICOLAE DRAGOȘ

prim-redactor-șef adjunct al ziarului „Știința”

adaug emoției și bucuriei celor ce s-au rostit la aniversarea unui sfert de veac de activitate a revistei „Luceafărul”, propria-mi emoție și satisfacție, cu atât mai mult cu cît în apronje un sfert din acest sfert de veac am avut cîntecul să lucrez în cadrul acestei prestigioase reviste a Uniunii Scriitorilor. Asemeni tuturor, doresc mai întîi să exprim via și profunda recunoștință conducerii partidului și statului nostru, secretarului general al partidului, președintelui Republicii tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru dovada înaltei încrederi față de creatorii, față de colectivul redacțional al „Luceafărului”, față de scriitorii patriei noastre, exprimată prin conferirea înaltei distincții „Meritul cultural” clasa I.

Ca în atîtea alte prilejuri, constatăm încă o dată, prin cinșirea acordată revistei sărbătorite, aleana grijă și prețuire pe care partidul, secretarul său general le manifestă față de slujitorii artei și culturii socialiste, încrederea cu care întreaga noastră societate îi înconjoară pe făuritorii operelor de artă.

Este firesc, este legitim să rostim și în această împrejurare caldele noastre mulțumiri pentru faptul că scriitorul român contemporan beneficiază de un statut de veritabilă demnitate creatoare, avînd marca onoare de a fi chemat să contribuie la făurirea unei literaturi legate organic și profund de istoria și tradițiile istorice ale poporului, de viața și munca sa, a

unei literaturi care să încorporeze înaltele virtuți umane, noblețea sentimentelor și idealurilor în numele cărora își desăvîrșesc destinul, strîns unit în jurul partidului, poporul României socialiste. Avem azi, cu prilejul sărbătoririi „Luceafărului”, încă o mărturie, între atîtea altele, privind prețuirea de care se bucură literatura și arta în general, activitatea culturală în societatea noastră.

Asadar, revista „Luceafărul” păsește în mod solemn în cel de-al doilea pîtrar de veac al existenței sale. Ce cuvinte s-ar putea rosti în acest oas de bilanț și, într-un fel, de nou început de drum? Ele ar trebui să fie numeroase și răcoroase toate la temperatura înaltă a idealurilor de profund umanism revoluționar, în virtutea cărora își manifestă convingerile și adevăratele social-politice încreștate naționale.

Ele ar trebui să poată cuprinde tot ceea ce animă, luminos și frumos, activitatea scriitorului contemporan, aspirațiile sale de a împlini, cu trudă și talent, noi opere, demne de tradiția înaintașilor, demne de dimensiunile eroice ale patriei prezente. Cunoșcînd colectivul redacțional al „Luceafărului”, am deplina convingere că, punînd și mai expresiv în valoare realizările de pînă acum, continuînd să-și facă pe deplin datoria, și mai ales să ducă mai departe tradiția descoperirii și afirmării unor noi talente — demonștrînd, astfel, vitalitatea creatoare a poporului nostru — revista sărbătorită va fi și miine — cum a fost ieri, cum este azi — o revistă pătrunsă de spirit patriotic, o revistă demnă de marea lecție a luminărilor cărturari ce-au înobilat veacurile, o revistă în care spiritul inovator, căutările creatoare se vor afla întotdeauna orientate pe făgașul voinței de a creșta durabil, al convingerii — cum spunea un ilustru scriitor — că a scrie pentru cei mulți înseamnă a scrie pentru multă vreme. Cu aceste gînduri, vă rog să-mi îngăduiți ca, în încheiere, să adresez, în numele colectivului redacțional al ziarului „Știința”, revistei sărbătorite, colegilor noștri de la „Luceafărul”, cele mai sincere felicitări și cele mai alese sentimente de prețuire.

Cuvintul tovarășului

GEORGE IVAȘCU

director al revistei „România literară”

aniversarea „Luceafărului” este o sărbătoare a culturii române în ce are ea astăzi mai autentic revoluționar, este o sărbătoare a presei noastre culturale, — în speță a presei noastre literare, în sensul că în asemenea publicații precum „Lu-

ceafărul”, precum „România literară”, precum „Viața Românească”, precum „Secolul 20”, precum „Steaua” și altele pe care le gospodărește Uniunea Scriitorilor sau cu care este în contact Uniunea Scriitorilor, literatura, slujitorii ei devin tot atîția purtători de cuvînt, de opinie publică, pentru propagarea marilor idealuri care ne călăuzesc pe noi toți ca profunde îndatoriri, idealuri care sînt ale poporului întreg, sub conducerea partidului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, în spiritul determinat de Congresul al IX-lea al partidului.

Bogata și însuflețita activitate a „Luceafărului” a sporit cu elan tineresc, inovator, tezaurlor culturii socialiste contemporane în relieful ei literar-artistic, prin stimularea creației tinerilor generații de slujitori ai cuvîntului și, totodată, prin lărgirea ariei de difuzare a acestei creații în cercuri tot mai largi de cititori. Nu mai puțin, revista și-a adus o activă contribuție la progresul artei și literaturii prin temeinicia problematicii tratate în paginile sale, prin prospețimea inițiativelor publicistice și varietatea concretizării lor.

Cei 25 de ani de apariție ai „Luceafărului” constituie o sinteză sugestivă, de referință pentru istoria vieții noastre literare, prin contribuțiile adecvate din partea întregului front scriitoricesc, prin bogăția și calitatea colaborărilor relevînd militanșismul revoluționar care e al întregii obști scriitoricești, devotată unanim partidului nostru, vibrînd de stimă și dragoste pentru secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul destinelor României socialiste în ineluctabilul mers înainte spre noi trepte de civilizație și mereu sporite succese ale culturii naționale.

Imbrățișînd astfel scumpa imagine a patriei în lumina viitorului ei luminos, alături de toți participanții ne exprimăm deosebită bucurie pentru decretul prezidențial prin care revistei „Luceafărul” i-a fost conferit Ordinul „Meritul Cultural” clasa I, în semn de prețuire a contribuției la afirmarea și dezvoltarea artei și literaturii românești, la înfăptuirea politicii culturale a partidului și statului nostru.

Finalitate întru care „România literară” adrează cele mai calde felicitări revistei „Luceafărul”, redacției sale, în convingerea frățească a slujirii cu aceeași dăruire marea cauză a înfloririi continue a culturii socialiste în patria noastră.

Cuvintul tovarășului

MIHAI UNGHEANU

redactor șef-adjunct al revistei „Luceafărul”

Ceea ce am de spus acum se va rezuma la puține vorbe, pentru că nu vorbele ne caracterizează, ci faptele, și ceea ce facem noi este revista Luceafărul, o revistă foarte cunoscută cititorilor ei, o revistă care va încerca să fie și de acum înainte ceea ce a fost pînă acum. Am încercat să răcorîm Luceafărul la marile tradiții ale acestei reviste, la vechile tradiții transilvănene ale Luceafărului de la Sibiu. Amintesc de Luceafărul sibian, pentru că anul acesta vom sărbători 65 de ani de la Unirea din 1 decembrie 1918, și că pentru această Unire revista „Luceafărul” de la Sibiu a adus o importantă contribuție. Luceafărul de dinainte de 1918 a fost o revistă care a promovat numeroase valori, a promovat un climat de cultură, a promovat un climat politic foarte semnificativ. Am încercat să răcorîm Luceafărul și la tradițiile revistei postbelice, ale revistei socialiste Luceafărul. Tîn să subliniez că Luceafărul are 25 de ani vechime prin grija care s-a acordat existenței acestei reviste care, dintr-o publicație biunară, a ajuns revista săptămînală și care este una din cele mai importante reviste, prin forța împrejurărilor, ale culturii și literaturii române de azi.

Înalta distincție care s-a acordat revistei Luceafărul este o distincție care nu privește doar pe cei care lucrează azi la revista Luceafărul. Este vorba, deci, nu numai despre redactorii de azi, este vorba nu numai de colaboratorii de azi, este vorba despre toți foștii redactori, este vorba despre toți foștii colaboratori, este vorba despre toți aceia care au contribuit la apariția revistei. Înalta distincție care s-a acordat Luceafărului se acordă de fapt presei literare și scriitorilor române. Prin această înaltă distincție, conducerea de partid și de stat subliniază încă o dată atîtudinea față de cultura și literatura română. Pe noi acest lucru ne onorează în chip deosebit și vom încerca în continuare să menținem Luceafărul la cotele valorice, literare, politice pe care ca le-a cîștigat. De acum înainte, evident, Luceafărul va ține seama de faptul că o distincție de asemenea importanță acordată de Președintele Republicii îi va decora coperta.

ROMANIA — deziderat de veacuri

ROMANIA — patria tuturor romanilor

Incununarea aspiratiilor de veacuri ale poporului roman in lupta pentru libertate si unitate nationala, rezultat al luptei purtate de cele mai inaintate forte sociale de vremea in cadrul carora rolul hotarilor 1-au avut masele populare, Unirea din 1918 a reprezentat o adevarata piatra de hotar in dezvoltarea Romaniei moderne. Ideala unitatii si independentei nationale a fost inscrista pe frontispiciul marilor evenimente care au statat dezvoltarea istorica a poporului roman, imprimandu-li-se caracterul de actiuni populare, nationale. Pentru infaptuirea lor au actionat cu grele jertfe materiale si umane toate fortele de baza ale natunii romane. In vitorul evenimentelor din anul 1918, pentru cauza furtivitatii nationale unitar roman s-a angajat intregul popor roman, o contributie deosebita avind romanii aflati peste hotare.

Politica de exploatare sociala si de aspirare nationala a popoarelor subjugate accentuata in cursul primului razboi mondial ducea, inevitabil, in anul 1918, la izbucnirea ultimului imperiu multinational, monarhia bicefala, austro-ungara. Nimeni si nimic nu mai putea opri voinja popoarelor de a tra in cadrul statelor nationale. „Este cert — arata istoricul Duroselle — ca statele deja constituite si separate intre ele au fost unite prin vointa politica. Dar sint si state potentiale, care nu accepta sa fie o parte a unui mare ansamblu. Daca secesiunea izbucneste, atunci unitatea politica devine siat independenta”.

Era perioada cind nici un fel de alta formula nu mai putea fi adoptata pentru rezolvarea problemei nationale in Europa decit dreptul popoarelor la autodeterminare. Aceste imprejurari 1-au silit pe presedintele de atunci al Statelor Unite ale Americii, W. Wilson, sa revina asupra propunerilor sale privind principiile de autodeterminare. In punctul al zecelea se prevedea: „Popoarele din Austro-Ungaria, a carora noi dorim sa le vedem salvate si asigurate local printre celelalte natuni, trebuie sa le fie acordata cea mai larga autonomie”. Aceasta formula a fost in citeva luni incompatibila cu mersul istoriei, autonomiei in cadrul vechiului stat, indiferent ce regim politic ar fi avut dupa razboi acest stat, era o formula discordanta cu stadiul de dezvoltare economica, sociala si politica a natunilor din vechea monarhie si aducea impingerea in mod obiectiv constituirea statelor independente unitare nationale.

Tezele privind mentinerea imperiului habsburgic, prezentate de presedintele Wilson, li ingrijoreaza pe Constantin Mille, ca pe toti romanii si — stapinindu-si anevioe nelinistia — isi spune, ceea ce era foarte adevarat, ca „presedintele Wilson e prea departe pentru a putea sa judece infatisarea reala a lucrurilor”; totodata, romanii nu puteau sa nu atraga atentia ca un tratat de pace care ar ignora dorinta lor firesti de a-si constitui statul national unitar ar consacra incalcarea principiului nationalitatilor, a drepturilor incontestabile ale popoarelor de a-si hotari stigare soarta. El isi exprima nemulmirea indreptata ca Austro-Ungaria, unul dintre principii inovatori de dezvoltare a marelui mondial, putea sa-si gaseasca aparatori gata sa justifice necesitatea conservarii imperiului habsburgic, ignorand vointa nationalitatilor si legile istoriei. Mai tirziu, polemizand cu Journal de Geneve, care sustinea ideea, reactionara in fond, a federalizarii, Mille atragea in mod cel mai serios atentia ca pstra integritatea imperiului habsburgic insemna a perpetua — sub o forma stingac deghizata — vechea si nefasta stare de lucruri.

Intr-o telegrama trimisa in februarie 1918 presedintelui Wilson de un grup de parlamentari romani aflati la Paris se spunea: „Generosul dvs. mesaj a inceput o viata autonoma pentru milioanele de romani din Austro-Ungaria. Permiteți-ne, Domnule Presedinte, sa ne exprimam indoielile asupra eficacitatii propunerii. O noua garantare a autonomiei nu ar constitui decit o perpetuare a faptului ca o minoritate austro-ungara de nouaprezece milioane domina prin forta marea majoritate a celor treizeci de milioane de suflete”. Rezolvarea situatiei, se preciza in telegrama, nu poate „sa consiste decit in crearea statelor nationale libere si unitare, in frontierele lor etnografice”.

Modificarea pozitiei Statelor Unite ale Americii, fata de punctul de vedere exprimat in cele „14 puncte” referitor la problema nationala in Austro-Ungaria, s-a datorat in buna masura mersului implacabil al istoriei care avea sa dea curs la toate sale activitati.

O importanta deosebita a avut pe plan international congresul natunilor asprite din Europa Centrala (intu la Roma, la 9 aprilie 1918, care a dus in ultima instanta la modificarea principiilor presedintelui Wilson. Congresul, ale carui lucrari s-au desfasurat la Roma, la 9 aprilie, a demontat vointa de neclintita a natunilor oprimate de a se elibera de sub dominatia straina, de a-si constitui state separate, independente, de a se organiza asa cum le dictau propriile lor interese. El a demonstrat ca mentinerea, indiferent in formula, a vechii fortunitati politice multinationale austro-ungare, — era, in nolle conditii istorice, o imposibilitate de fapt. In acest sens, Congresul de la Roma a fost un raspuns elocvent dat proiectului acelor paci separate ce continua a se negocia atunci intru Viena pe de o parte, Paris,

Londra, Washington pe de alta parte. S-au intrunit la Roma reprezentantii nationalitatilor aflate total sau partial sub dominatia imperiului austro-ungar: italieni, polonezi, romani, cehoslovaci, iugoslavi. Au fost prezente, de asemenea, personalitati influente din tarile aliate, ca Franklin Bouillon si Albert Thomas (Franza), W. Steed si R. E. Seton-Watson (Anglia), Nelson Grey (S.U.A.) si multi alii.

Rezolutia principala a Congresului cuprindea Acordul semnat de reprezentantii acestor natuni asupra principiilor ce urmau a sta la baza „actiunii lor comune” si anume: „1. — Fiecare dintre aceste popoare isi proclama dreptul de a-si constitui statul national unitar sau de a-l dezvolta, pentru a putea realiza deplina sa independenta politica si economica; 2. — Fiecare dintre aceste popoare recunoaste in monarhia austro-ungara instrumentul dominanta germane si obstacolul fundamental in realizarea aspiratiilor sale si drepturilor sale; 3. — Congresul recunoaste, in consecinta, necesitatea unei lupte comune contra oresoarelor comune pina cind fiecare dintre aceste popoare va obtine eliberarea sa totala, unitatea sa nationala, completata si libertatea politica”.

In fapt, aceasta colaborare la care se referea rezolutia nu se stabila acum, ea se desfasura de mult, se dezvoltase si capatase insa alte dimensiuni in conditiile razboiului. Dealtfel, chiar textul mai sus mentionat fusese proiectat in reuniunile pregatitoare intinute la Paris cu un an inainte, ale Comitetului National Cehoslovac, Comitetului National Polonez, Comitetului Iugoslav si Reuniunii Parlamentarelor Romane. Declaratia finala a Conferintei de la Roma, adoptata in unanimitate, era documentul care consacra intr-un act oficial, emanand din vointa liber exprimata a reprezentantilor legai ai tuturor natunilor oprimate de imperul austro-ungar, principiul nationalitatilor si principiile dreptului international, drept unice criterii admise pentru situarea noii ordini politice si teritoriale in Europa Centrala si de Sud-Est, in acea perioada istorica. Ea a fost adoptata intr-un moment cind soarta razboiului nu era decisa, imperiile germane si austro-ungare existau ca atare, intr-un moment cind puterile Aliate si Asociate nu erau inca decise daca, in cazul victoriei lor in razboi, imperul habsburgic trebuia sau nu sa dispara, cind in cele „patrusprezece puncte” ale sale, presedintele S.U.A., W. Wilson, nu preconiza altceva decit „autonomie” pentru natunile cuprinse intre hotarele imperiului habsburgic.

In document se analiza politica Austro-Ungariei fata de nationalitati si, in corelatie cu aceasta, raporturile dintre imperul dualist si al II-lea Reich. „Scopul principal al Austro-Ungariei si al politicii sale traditionale de invazare a nationalitatilor a fost acela de a putea mentine un sistem politic care sa permita celor douazeci de milioane de germano-maghiari sa aserveasca o majoritate de peste treizeci de milioane de slavi si de latini. Germania, pe de alta parte, — se preciza in document — are nevoie de acest sistem politic ca sa poata face din Austro-Ungaria instrumentul programului sau pangermanist. Austriecii si maghiarii sint perfect constienti ca, fara ajutorul Germaniei, infringerea lor este sigura”. Cum se putea pune capat pentru totdeauna existentei acestui sistem politic, politiciile sale imperialiste si de inrobire a popoarelor? Iata ce preciza in acest sens Declaratia de la Roma: „Numai intelegerea intre popoarele oprimate si actiunea lor comună poate crea o situatie noua, in cadrul careia, cauzata de vointa de violenta, se va crea regimul dreptului, al libertatii si justitiei pentru natuni”. Aceasta actiune a popoarelor oprimate din Austro-Ungaria era vazuta insa pe un plan mult mai larg, acordandu-i-se o importanta internationala: „Natunile oprimate sint siguri ca vor obtine odata cu propria lor cauza, ca libertatii tuturor popoarelor prietene, neutre si chiar inamice care vor sa fundamenteze dreptul la existenta a propriilor lor natuni, dezvoltarea lor si pozitia lor in lume, pe respectul principiului nationalitatilor”.

Vultur de pază

De aici, din inaltimea vulturului, de privești in patria românească
cit un poem și-e inimă,
cit o cuprindere de sunete necitate
rămase-n poieni din răsodile Enescului
și-e sufletul,
— inegalabila noastră stare de armonie —
Pe cer trage arcașul o brazdă de plug,
trezind lumina pământului,
din stăle
o lacrimă de fluier se coboară blind
Miorița se regăsește in flece om, copac stu
pasăre
— suprema noastră stare de dor —
Pe Lucașdâr îl cunoaștem cu toții,
Eminescu e prezent in arterele cuvintelor
noastre

omul poem, sufletul de-apurarea iubitor de adevăr

— starea de neostenită inteligență —
Maica noastră Limba Română
le-a adunat în ștergere de borangic,
le-a dăruit nevestelor tinere
să-și lumineze bărbății și copiii
— inobilindu-i în starea de glorie —
Maica noastră Limba Română le-a cobbrit
din Voroneț in pupilele feșilor
— învâduindu-i starea de albastru —
Maica noastră Limba Română
le-a topit in spicul dulce sau amar de grlu
— înveșmintindu-i în starea de holdă —
Maica noastră Limba Română
le-a izvorit riu de roșu redindu-ne demnitato
— stare de-a fi a românului —
Vultur de pază Limba noastră Română.

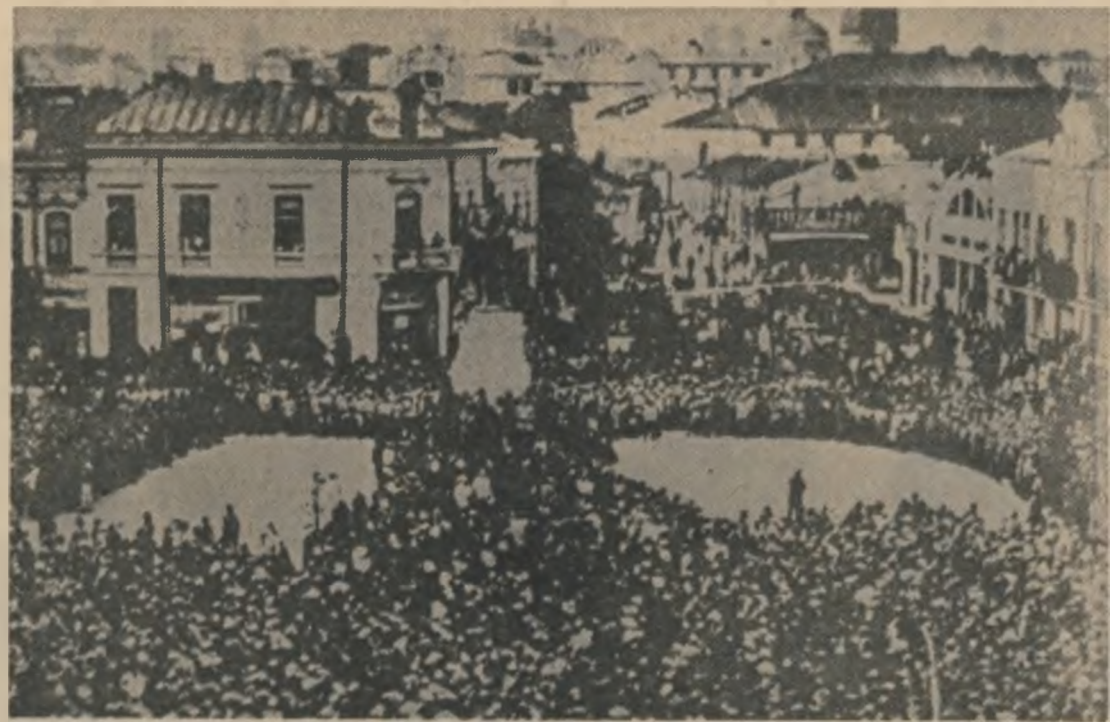
Dumitru Ion Dincă

« Trăsură la scară »

lul griji fiind să avanseze de la buroierie cu numere mici la cele cu numere mari, dar pe parcurs semnificative răuinvestitoare se înmulțesc. In plus trebuie să facă față concurenței lui Păsteanu, un adversar ambicios vechiului camarad. Puțin contează că unul se va impune celuilalt. Ascensiunea lor va fi iluzorie, aceiași resurseori de păpuși întoarsă cu cheia reducându-i în punctul de plecare și odia ciclului incheiat, la sfârșitul fatal. Are loc însă în tot acest timp o mureu re înnoită irosire de energie, o intristătoare irosire a vieții, originalitatea autorului constind și în finețea cu care introduce acordurile grave printre notele ascultate ale acestei satire de anvergura.

Debutul dramaturgului pe scena bucuștenea este remarcabil. Neafind parte dintre optimiștii de ocazie, Mihaela Ispirescu preferă să-și exprime atitudinea, mesajul „din interior”. Astfel incit, vizibil adăugate, prologul și epilogul nu îndulcesc inițiile tabloului, ele paralizază doar „și „muzeii” rămâne in continuare deschis). Rezolvarea Dan Mleu, secundat de actorii Teatrului „Notara”, a conceput un spectacol colorat, dinamic, punind pret pe jocul nuanțelor și improvizatie. Excepiind ușa, invizibilă pină la

Valentin Dumitrescu

Hora Unirii jucată in Piața Unirii din Iași la 9 Iunie 1917, cu ocazia formării primelor contingente de voluntari ardeleni

Reprezentarea largă in Congres a natunilor asprite din Austro-Ungaria, documentele adoptate la Roma au avut o importanta forta moral-politica, cu atat mai mult cu cit, judecate in ansamblul celorlalte documente ale epocii („Declarația dreptului popoarelor din Rusia”, „Cele patrusprezece puncte” ale presedintelui Wilson), demonstau o data mai mult imposibilitatea perpetuării stărilor vechi de lucruri.

La Congresul de la Roma, reprezentantii a patru popoare — cehoslovaci, iugoslavi, romani și polonezi — au proclamat dreptul lor inalienabil la independenta și unitate statala, s-au angajat să lupte in comun pentru atingerea acestui deziderat. Departamentul de Stat al S.U.A., supus unei concertate prestuni pentru a-si clarifica pozitia fata de natunile din Austro-Ungaria, a dat publicității, la 29 mai 1918, o Declarație in care se arata: „Secretarul de Stat dorește sa anunte că dezbaterile Congresului natunilor oprimate din Austro-Ungaria, care s-a ținut la Roma in aprilie, au fost urmate cu un mare interes de guvernul Statelor Unite și că aspirările nationalitatilor cehoslovace și iugoslave la libertate, au cea mai completa simpatie din partea acestui guvern”.

Omiterea din textul Declarației a „românilor” in rindurile celorlalte popoare oprimate din imperiul dualist a atras protestul romanilor din America. Intr-o scrisoare semnată de dr. Vasile Lucașu, presedintele Comitetului Executiv al Comitetului National Român din America, adresată lui Robert Lansing, secretar de stat se spunea: „Declarația pe care Excelența Voastră a făcut-o pentru cehoslovaci și iugoslavi a umplut inimile celor oprimate de speranță și de conștientizare că eforturile lor pentru libertate primesc cea mai profunda simpatie din partea guvernului Statelor Unite. Nationalitățile oprimate din Austro-Ungaria au avut un Congres la Roma unde eforturile slavilor și romanilor din Austro-Ungaria au fost mult laudate de Excelența Sa, premierul Italian.”

Excelența Sa este bine informat de suferințele romanilor din Austro-Ungaria. Rugăm pe Excelența Voastră să fie atit de bun să ne informeze dacă eforturile pe care noi romanii le-am făcut pentru surfințele celor 12 000 oameni executati de către maghiari, fiindcă au cerut să fie eliberați și dacă sacrificiul a mil din cei care s-au inrolat alături de aliați pe frontul român și acum citeva săptămâni pe frontul italian, pot primi cea mai profunda simpatie din partea guvernului american, sau va trebui ca noi romanii din Austro-Ungaria să fim lasați să suferim și in viitor persecuțiile barbare din partea celor care sint dusmanii romanilor și ai Statelor Unite. Un cuvint de consolare cred că merită și dacă considerăți că nu merită, noi cei care trăim aici și facem tot ce ne stă in putință și suferim ultrajul presei maghiare din această țară și a satelților lor, cel puțin vă rugăm să accorzi un cuvint de consolare pentru acei romani, care se expun cu mile pe frontul Aliatilor impotriva dusmanului comun”.

In același timp, exprimarea „simpatiei S.U.A. față de popoarele oprimate era un pas

inainte față de trecut, dar, la 3 Iunie, Consiliul superior de război reuniat la Versailles, lua nota „cu plăcere” de Declarația din 29 mai și-și exprima la rindu-i „simpatia” față de aspiratiile spre libertate ale popoarelor cehoslovace și iugoslave”. Ambiguitatea exprimării n-a lipsit a fi interpretată de Puterile Centrale ca o expresie a politicii Aliatilor de abandonare a natunilor din Austro-Ungaria. „Pina in urmă cu o săptămâna sau două — constata dealtfel „The Washington Post” la 13 Iunie — Alianții și Statele Unite au încercat să descurajeze aceste popoare, să incurajeze Austria și, in mod indirect, Germania, declarind solemn că nu au intenția să dezmembreze Austria”. Abia la 27 Iunie, presedintele Wilson și-a precizat definitiv pozitia in chestiunea constituirii statelor independente ale natunilor oprimate din Austro-Ungaria, inclusiv a Ungariei și Austriei.

Pozitia S.U.A. a intensificat lupta romanilor pentru cauza nationala și statala. La 12 Iulie, Vasile Stoica, militant al luptei romanilor pentru autodeterminare nationala, informa pe secretarul de stat Robert Lansing: „Lupta impotriva Austro-Ungariei purtată de nationalitățile oprimate devine din ce in ce mai inversunată cu fiecare zi. Activitatea organizatiilor cehoslovace și iugoslave in această țară este foarte bine cunoscută. Ele nu numai că au prezentat publicului american informații veridice despre condițiile din Austro-Ungaria, dar au furnizat și un mare număr de soldați in rindurile aliaților.”

Acum o nouă organizație a fost întemeiată, aceea a romanilor transilvăneni, care va urma aceeași cale.”

La 5 Iulie, romanii din America, al căror număr este de aproximativ 180 000, toți originari din Transilvania, au participat la un mare miting national la Youngstown, Ohio, la care au hotărât să formeze „Liga Natională Română”. Anterior, la 13 mai, la invitația profesorului Herbert Ad Miller de la Oberlin College, fruntașii romani din Statele Unite s-au intinut să discute situația neamului lor in condițiile de acum, după ce România a fost silită să incheie pacea. El au ales un comitet care a publicat un manifest pentru intrunirea unui congres românesc, subliniind teluricele organizației.

„In timp ce România era in război — se scria in manifest — soldații ei luptau in bătălii, iar oamenii ei politici vorbeau lumii despre dreptatea cauzei lor. Acum ea a fost zdrobită, vocea ei desigur a fost in sprijinul nostru, a fost încă o dată silită să tacă. Frații noștri din Ungaria și Austria tac și ei; cele douaprezece mii de executii din ultimii patru ani au reusit in orice caz să obțină aceasta.”

Dacă dusmanii noștri cred că prin această tăcere romanii din Ungaria și România, națiunea noastră au fost excluse din rindurile aliaților, greșala lor este mare. Națiunea română va continua războiul umăr la umăr cu aliații...”

Noi romanii dorim ca toate natunile împrejuratelor noastre să fie pe de-a-ntrunul organizate in state nationale democratice, intinse atita cit e vorbita limba lor, noi voim să respectăm aceste state și să fim respectați de ele și să trăim in relații de bună și trairnică prietenie.”

Acesta este programul nostru. Și noi voim să sprijinim cu toate puterile noastre Statele Unite și celelalte natuni aliate care luptă acum pentru realizarea acestui program. Pacea smulsa României de germani și maghiari nu a avut și nu va avea niciodată nici o validitate. Adevărata pace va fi aceea care va fi dictată de aliații la sfârșitul războiului și care va aduce dreptate lumii și tuturor natunilor care au suferit așa cum am suferit noi”.

Pe baza acestui program s-au intrunit reprezentantii tuturor organizatiilor românești din această țară la Youngstown, Ohio, la 5 Iulie.

Mircea Mușat Ion Ardeleanu

1) J.B. Duroselle, Tout empire péria (Toate imperiile vor pieri), Editions de la Sorbonne, Second edition, 1952, 337 pag.

2) După Pierre Renouvin, Le traité de Versailles, Paris, Flammarion, 1969, p. 118.

3) Robert Lansing, Mémoires de guerre, Editions de la Nouvelle Revue Critique, Paris, p. 241.

Patria de ape

Atitea ape din adinc răsar să lege-n cale fărâmița două, încit pământul pare-un nenular cu zimți albi incununați de road.

Prin cetinți frite sub poclăzi de nea, cu valurile-n valbură minate, vorbirea noastră curge adunind din veșnicie iurile-și toate.

Rosturile bătrînilor oieri in temelia albiei se-mbind, le rotunjește unda-n drumul său să le străpunga raza de lumină.

Dintr-insele zidură monastiri cei ce de tihna țării se-andură, să aibă rivna unde se-mplini, sub lespezile primelor tipări.

Căci decit zece vorbe din aies, dar venete-mai intii de toate, mai bine două și pe inteles in strai valah să fie-veșmintate.

Fințiile își țes pe sub pământ urzeala limpezimilor bătrîne, chiar de-i rânită-n muche de hotar, legată-n matcă țarina rămîne.

O ciutură își pleacă lingă deal gîtul de lebădă in câmpăne, o alta îl răspunde din cimpii și-aceșai apă tremură-n potire.

E in talar o mare dedesubt, deoșupa se intinde alba mare, ies viorași cu calii lor cu tot din lamura-nvioratului izvare.

Pe fir de apă turmele pomesc să-și spele-n Marea ugerile pline și-apai se-nțor la larba din Carpați finținilor dinții să se inchine.

De mi de ani aceleși ai se duc și se intorc cu mieii in pruncie, cu trupurile lor legind prin vad un mai de altul printr-o punte vie.

Iar pravilele-i insoțesc pe drum precum au fost de Decebal lasate, căci apele in pinze le-au purtat de la-ncepături in eternitate.

Zvirito piatră-nțuca izvor, piatră poartă umbra mai departe, iar turburime se răștiră-n dor și-1 trace doina pină peste moarte —

Ardealul tot prin doine s-a legat de veacurile îmbrăcate-n sare, dar Pătrul, lucind pe dedesubt, topește toate lacrimile-n Mare.

Atitea umbre urcă din adinc, martiri crucificați ori frași pe roată, cum ar fi fost și nu-i fost in pustiu cu tot cu ape vatra strămutată fi

Căci Pătrul văzută din pîmînt e un rădăciniș de vîje dese, nu poșă să rupi o frunză de pe ram lăra cu păduri să nu-i pese!

Gabriel Cheroiu

Pămint de Transilvania

1. Unde țarina o ursire străbună, unde dorul și doina buciului lumii veșnicirea română, unde bărbății au instelat pe răbojul galactic virto neomului și unde scutul ne-a fost dintotdeauna limba română

acolo cum să ne vindem Trecutul fi! ne-am vindem Cuvintul

2. unde-am însămintat pământul os lingă o la vreme de sobie, unde ziua și noaptea se-otșern — cu preț sfințit, preț de singe — neomului albie, unde am învățat o umbra prinși de poala momei, de cingătoare virsti,

unde nuntim, unde ne cocem pita și unde pină și cerul este de-o samă română

acolo cum să ne vindem Trecutul fi! ne-am vindem Pămintul.

Mircea Șoncuteanu

promovează pe contabilul Cassio (Marius Bodochi, un inger de băiat și ca prezență scenică și ca joc) și nu pe el, pe acest Iago clujean care ție să poarte pe chip, bine lăsată, masca unei cumsecădenii fără margini.

Maurul obtine in Cipru Victoria, dar bucuria victoriei e o bucurie muribundă — și tot in plin chef, Iago, printre ei, își țese plasa de păianjen veninos. Starea de război, deși ostilitățile propriu-zise s-au incheiat, domnia veana, Bunul Iago îl aduce, in continuare, serviciul superiorului său, otrăvindu-i fiinta dreaptă și bună cu fel de fel de corneli scirboase pe seama Desdemonei și a lui Cassio. Ba ceva mai mult, îl aduce și dovada zdrobitoare a infidelității Desdemonei, vestita batistă. De aci încolo, blindul și bunul Othello e aruncat in nean, devine mai de ințuneric. Iară, sufletul lui e cotopt de setea de a-și răbzuva încrederea înseală. Și fără să mai zăbovească o clipă, ucide degetele minii lui late de oțas se string ca o menghină in jurul gîtului de lebădă al Desdemonei. Și cind află adevărul e la fel de drept ca-n momentul cind a intrat in Venetia: judecătorul racilelor societății e și propriul său judecător. Se sințide, și-nuicdere e o au'osențință absolut dreaptă), dar nu mai inainte de a-și implini pumnalul in burta lui Iago. Dar ticășorul nu moare: germele răului, trebuie să-și continue opera. Și și-o continuă cu un picior pe cadavrul lui Othello in vreme ce soldații masiniști string parimile și dezchepează corabia fă să se sinchisească.

Vintilă Ornaru P.S. Minunat și programul de sail.

teatru

Titlul nu este ales intimpietru sau, cum se obișnuiește, pentru efectul percutant al metaforei. O acidă, singulară viziune adună in focarul său personaje hilare, fastuși rupte de timp zbîrnind fără a regreta in jurul unor obscure becuțe menite să lumneze idealul, o așa-zisă „mişcare”. „Mișcare” urmează să triumfe in poftida a tot (și a tuturor), iată de ce indivizii care o administrează lung să se inchipuie ca niste fericele excepții de la regula, „surburile și viziunile”, ba chiar pîrghile ineseși, fără de care nu se poate intimoia nimic. Lucrurile evoluează incoerent după un plan bine pus la punct. Birocratul, omul devenit funcție pară, confundat pină la uitare de sine cu soaima pierdrii scuturului, a intrerupt contactul cu viata reală. Derexlarea cuprinde un larg evantai de situatii, de la ziceri aforistice absurde și lansurii catastrofale la gesturi ale căror mecanisme rulează in gol. Iată-1 de dildă pe Bolangiu, unul din acești „administrotori ai mișcării” confruntându-se cu Pășteanu de tărîmul „ignorant enciclopedic”. Desprind oarecă din zăleaia eroulor marelui Bolangiu este vizitat de fantomele trecutului lui, emișari ai timbului oedip in fata cărora nu va găsi, firește, reacția necesară. Singura

«Othello»

Teatrul National din Cluj-Napoca ne-a oferit o nouă citire a lui Othello in regia artistica a lui Dan Alecsandrescu, după o versiune scenică a acestuia și a dramaturgului Radu Bădila, o versiune cu un pronunțat caracter politic, folosind ca text de bază traducerea lui Florian Nicolau.

Valentin Dumitrescu

La poporul român

La castel, ecoul izbînzii

mircea constantinescu

nu-i pentru prima oară cînd Eric Halmagiu amîna să sune la intrare preferință să se piardă printre picururile de slăniță mesteceni și stejar care fac granița sudică a domeniului Olah. Resimte și azi, nici nu se aștepta la altceva, aceeași reacție de respingere încercată cînd a avut pentru întâia oară în fața castelului. Cei din împărăție și acum faptul — zice și-a vădit — că această trinăică clădire a fost ridicată în patru ani fără nici un studiu sau proiect preliminar. Cum despre nimeni din familia Olah nu se știe a fi fost arhitect, pictor sau desenator, lucrul s-a încheiat cu timpul în mister. Deoarece construcția este un castel. Și un templu, totodată.

„Te așteaptă de mult caracuda... mi-a umezit pielea, cîi stătu în preajma ei!” precizează Paulina Negruțiu, însoțindu-l vorbele — cînd sint numai ei doi în permite să-l tuiască pe Olah, cam dărăpănat după moartea fiului pe frontul galician și, de-atunci, tot mai absent la etichetă — cu o cutremurare din tot trupul: un pic săgănit, un pic provocatoare, inversă oricum intenției, dar Ovidiu n-o privește.

„Ce spui?” A vrea să spună: „Cum să cîmpirească un discurs ciceronian numai pentru moftul unei vizite?”

„Ziceam de fadosul Eric Halmagiu. Parcă l-ai invitat chiar tu”, încearcă ea, prudentă, să-l trezească. Într-adevăr, Ovidiu se ridică și părăsește cabinetul. Lăstăria lui arată în aerul, desenează anvelopa unei amintiri din junețe: căminul, burdușul cu busteni din nuc... la capetele lor arzîndu-se o sevă dulceagă semnală... cînd și cînd, cînd o știință rebela izbucnea peste grătar, cînd în aerul muzeului, moartă ca gemăna ei dintr-un foc de artificii, lăsînd privitorilor un regret crescînd pe măsură ce lumina artificială se amesteca tute cu întinerul nopții, pierdută în el, desființată.

„Nu v-ai grăbit, excelentă! Mi întimplă Halmagiu pe tonul lui de legat și moștenitor al unui ex-ministru. Prilejul de azi m-a mîngiat din nou cu vederea castelului acesta aici”. Pe obrazul său perfect ras ar patina și picioroarea unei muște.

„Eu nu întîrzi niciodată, printe”. Olah întinde argumentul palmei, mușafirlui așază deasupra acesteia fila vîlnei, pîstruită, a palmei sale, fără să se ridice, totuși înclinînd uşor fruntea, ca spre a se feri de un bondar scilicet.

„Nu știu cum poate iriza ceva fără vânt”. „Am fost și rîmîn propriul meu stăpîn, printe”, zise Olah așezîndu-se.

„Iar camerista asta, sau ce v-o fi fiind, puteai să-o alegi mai vorbăreată. Sau mai tînră”, observă mușafirlui în timp ce și-freacă dosul, moțan viclean, de fesete cizetate sobru ale fotoliului.

„Mă rog, mă rog, mai vomuștește a ploaie?” „V-am adus actele, copie cu copie, și discursurile mai importante. Primul Olah, hm, e consemnat dinainte de una mie trei sute nouăzeci și cinci! Nici măcar eu n-aș fi bănuț că sînt așa de vîlăguit.”

„Uitasec și noi”, declară candid gazda, stînd că-l va enerva pe celălalt.

„Mi-am pictat de moarte adineuri! Mai e și un întineric aici, de rubră părăsită...”

„Să zicem că-l avea dreptate”, cîntă-adevăr, pe gheata obrazului lui Eric se îngăbenesc două copii, iar face-a-măin-ul îi alunecă pe mîchia mesei, de-aici pe covor, lîngă gheată. „Cred că și eu am început să îmbătrînesc, spuse, în nemeste, și se aplică să-ruleagă gingaș obiect. Singurul regret dinaintea morții e, că n-aș mai apucă să trăiesc din nou într-o vîră în Ungaria”.

„Cine te oprește, excelentă?!” Cei din neamul Halmagiu vîlăgesc din centenari în centenari.

„Molte n-a fost destul de ambicioși, Berchold și Krobatin n-au fost destul de hotărîți, Horthy nu-i destul de unghur, iar eu, iată, nu-s destul de tînr”. Vîră din nou în germană.

Olah jubilează — într-alta înclt se duce singur la un bufet-bibliotecă, de unde scoate o sticlă neagră, fără etichetă și ușor prăfuită, și două pahare înalte — jubilează ca întotdeauna cînd îl provoacă pe Eric să-și desfășoare patima politică, pe care o consideră unica apăsătoare a vizitatorului dintr-o țară. Omul murise personalitate cu acces în destule cabinete, încă, sau cel puțin în anticamererele cabinetele ministeriale ale fostelor capitale din Europa Habsburgilor, cum pompos numește el și-acum imperiul austro-ungar. Jubilează pentru că, astfel, el aminteste străinului de originea lui levantină (ca și cum asta ar fi neapărat un păcat, dar pierderea fiului în război i-a împușnat și lui Olah dreapta credință, judecata lui rece notorie). Bunica lui Eric, o Ranetti după unii din Corsica, după alții din Corfu, avusese opt copii. Au trăit trei, acesta tot de la al doilea, Halmagiu Jonas, un invîfător, născut și locuind într-un cătun din raza Debreczinului.

L-a bătu norocul cînd s-a dat cu văduva Ranetti, ea tocmai primind o avere nesperată de pe urma soțului dîntii, în deșize și bani lichizi, avere tănuță la Trieste și Berna. Omul murise înainte de a putea mistui — în care scop o și tănușe — pentru cauza susținută și momentan pierdută de partizanii lui Garibaldi... L-a iscodit odată Paulina Negruțiu: „Mă rog, domnule Ovidiu, dacă-mi permiți să te-treacă una: cum se face că stai aici, cum îți vine, buhureș cu nasul în cealaltă și cu noștii ce-l la Viena și Pesta și Oradea Mare?”

„Am un amic”, i-a răspuns întîrziat, dorind întii să fie convins de seriozitatea curiozității femelești, novă în privința Paulinei. Începuse, atunci, printr-un neadevăr: Eric nu-l era prieten, intructivă se încheuase prin soția fratelui său mai mic, Ovidiu. E printre portmoneu fără genealogie”, continuase el, citind interesat real în privirea contineantă, care-și umezea buzele cu virful limbii, singurul mod prin care se pricepea să-și arate doveditor interesul cald pentru ceva sau cineva. „Dar, pe scurt, cînd vine totuși un aspect interesant, de care nu-m-am deslipit de cînd am dedus că pot trage

foase. E vorba de-o istorioară mai veche, pe-atunci eram junci cu toții!”

„Te ascult, domnule, sîntem singuri și... mor de curiozitate”.

„Am mers întii pe firul de pînăneni al unui zvon, cum că, vezi dumeata, ar fi fost înclinat cam misogin. Mă refer la amicul acesta al meu, Eric. Vream să descopăr ce și cum. M-ai văzut, probabilmente, cum mă desfășor și nu mă las pînă cînd nu descopăr auturul și tiparita vreun volumag bătrînesc lipsit de început și Exit. Si-apoi, dacă-i grav, n-aveva unii aume, astînd derea păcatului se poate estima foarte scump”.

Sfîrșind povestea, el însuși furat de naratiune, Olah a observat că secretara tremura toată, tîrînd sub mîngierea batistei obrazii și gîtii pînă de igrasia unei emoții puternice. „Nu ne-asteptam, nu m-asteptam... tot repetă Negruțiu. Nu cred să fie alt viciu mai păcătos pentru un bărbat... Se ridicase — ca și adineuri, jubiliind că l-a îndispuș pe Halmagiu — și o servise cu o băutură care-o sfîchise și cu mai puternic, nu ameliind-o cît aruncînd-o în aer, tot febră rece. El ascultase totuși mai departe, supusă, ca pe un vraci capabil să-i dregă tremurul, temperatura, tensiunea nervilor... Cum îți zic, agent al bancherilor florentini sau al poliției din Trieste sau muncindu-se să se păstreze în formula ministerială patronată de contele Tisza, a-cestea sînt tiparele unde, obscur și prolix prin evaziua epistolă de recomandare, am concedat să-l înscriu printre admisiți mei la castel...”

„Mi se pare impopular în regiunea asta, anacronic și părăsit”, opinase Eric, încă din primul moment, despre construcția a cărei legendă urcase și în cunoștința lui, mult înainte de a se fi invîrțit prin constelația acestor cîntăci. „Nu știu, nivel, bochețe rămurone, pomnite și hățșuri în paragină, cînda căutate lucruri de vinătoare. Și tot înainte de a călca aici cunoscea și că membrii ilustrei familii se refugiaseră în tabere, dacă nu astile, celîntate, după finele lunii septembrie cînd, la Congresul social-democratilor, Octavian Olah semnasе o moțiune către guvernul maghiar unde se sublinia ferm că a sosit momentul „să se dea drepturi desăvîrșite tuturor neamurilor din țară”; Ovidiu păstrase expectativă, la fel și mai tîrziu, cînd același Octavian, alături de Balva, Kiss, Nemeth, Dantug, Deros și alții, a semnat Manifestul Consiliului național român al comitetului; în schimb soata, Materissa, sub pretextul pierderii copilului cel mic, pe frontul galician, se retrase la Viena în locuința lui Mihai Olah, care studiase acolo în anii războiului din '77-'78. Dezbinarea fratilor vroise s-o exploateze Halmagiu, scop prea transparent în imoralitatea lui, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trubele războiului Horthy), prin urmare cunoste bine, Halmagiu, că totii redeneau Olah ori cîntăci ori, ca să-l scape lesne lui Ovidiu, ermit de nevoie, alături de secretara care nu-l vădă și părăsită niciodată, Negruțiu, și imprimat cu condiția, că-și filii care îl mai trăsesc au renunțat încă dinainte de izbucnirea conflagrației mondiale să mai locuiască aici. Dar Eric mai cunoste că tot contribuiau — chiar și rebelul Georgehe, primul rupt de clan (începînd cu preschimbarea numelui, în insușirea cu o simbioză de condiții, și-și așeză după ce dezertase la Trieste pierzîndu-și urmele la Paris, ajutor de Mac Bibescu, și terminînd cu atitudinea lui netă de simpatizant cu bolșevicii vinăți ca niște vrăitoare de trube

FANTASTICUL, DIMENSIUNE
A PROZEI SCURTE ROMĂNEȘTI

MIHAIL SADOVEANU

IV

Socotit de cercetătorii literaturii populare „Decameronul stranos” al nostru, romanul orientalist și dăruia strage pe Sadoveanu, cum s-a văzut, pentru bogatul și adâncul fond de inteligență, capacitatea sa de a releva actualitatea perpetuă. Nu e mai puțin artistică, marele povăitor pe care atras și de ideea exercitiului narativ captivant prin virtuozitățile lui, circumscrișilor unor tipare canonizate, îndatorat unor tonalități narative inimitabile; ca să nu mai vorbim de stil, cu sintaxa lui poetică, paremiologia înconfundabilă și nu încapă discuția că *Divanul persian*, grăție perfectiei satisfacerii a unor asemenea exigențe, se impune ca o capodoperă, unică în materie de recreare în spirit modern a unei scrieri de anvergură precum *Sindipa*. Ca și în cazul romanului cavaleresc despre Genevea de Brabant, tehnica sadoveană respinge ideea de parafrazare, în sensul de a da la iveală o altă scriere, cu conflictele și eroii ei aparținând, biografic, contemporaneității, îndatorată prototipului originar doar prin intermediul aluziilor tematico-simbolice. *Divanul persian* rezultă din rescrierea romanului populare orientat în înțelesul de sadoveanizare a originalului. Autorul propune imaginea unui exemplar joc pe muche de cutit între litera și spiritul textelor (textelor) conservat de tradiție.

Dacă fiind caracterul și declarat moralist *Sindipa* e o carte de călăuză „didactică”, totuși, se bizuie puțin pe formulele de conținut abstract-ideatic, prin intermediul zicerilor memorabile; la loc de cinste, însă, se află povestea de viață care prin pregnanța stilului fabulistic postulează explicit precepte morale fundamentale referitoare mai ales la firea femeii, socotită prin tradiție nestatornică. Farmecul *Divanului persian* provine, fără îndoială, din neistovitul apetit al eroilor de a povesti întâmplări pe cit de bogate în inteligență filosofică, tot pe atât de pasionate în desfășurarea lor strict narativă. Într-o asemenea situație, firește povestirile minunate, precum în eposul arabo-oriental, își au locul lor însemnat; prilej nimerit de a se pune în valoare tezaurul gândirii magic-folclorice și imaginația fabuloasă a eroilor. În acest punct, deosebirea dintre formula caragiliană și cea sadoveană ține de absența, în cazul celui de a doua, a filtrului reprezentat de „dubul balcanic”, chemat să tragă totul pe făgașul fantasticiului demonic. Sadoveanu este străin de o asemenea viziune și înfruntă faptele cu deosebită și destinată ironie, ca și cum totul ar intra în ordinea firească a existenței, excepționalului, adică miraculosului, refuzându-se de la sine un alt statut. Ideea este că deși „toate poveștile sînt mincuni”, inclusiv cele puse la cartea lui Kiră împăratul, pe de altă parte, se cuvine să nu manifestăm nici cea mai mică urmă de suspiciune față de autenticitatea lor, devreme ce ele se înscriu organic în modul de viață și mai ales în modul de concepere a acestora. Reprezentând adevărata sinteză a științei deosebită a povăitorului sadovean, planul realist-mitic al existenței. Conținutul lor fantastic da expresie revelatoare moralei proprii de marea și inepuizabila fabulă a existenței umane. Perspectiva genezică a mitosului sadovean este și acum prezentă.

Cît despre înțeleptul *Sindipa*, învățătorul lui Ferid, se constată că atribuțiile lui de „vrăjitor” fac parte integrantă din știința sa despre viață și că, prin urmare, nimic nu pare a ieși din albia firescului.

— Fiu al sufletului meu, a răspuns filosoful, sînt mîhnit, căci am cîștigat în stele și am cunoscut acum ceea ce mi-a ascuns un nor alădănat, la nașterea ta. Nu poți dezvăli mihi, fără primejdie, podoba minții tale. Mi s-a arătat în stele cumpăna de moarte pentru viața ta. Abia într-a șaptea zi, începînd de mină, va ieși pe cer luna nouă; acea sabie subită de aur e semnul duhului tău și al biruinții tale. Pînă atunci trebuie să fii mut. Abia atunci poți vorbi.

Ferid a zîmbit.

— Părinte al meu, a zis el, voi face cum hotărâști și voi fi mut șapte zile.

— Atunci izbînda va fi nu numai a ta, ci și a mea, s-a bucurat înțeleptul *Sindipa*.

A luat pe cocot și l-a dus cu sine în chilie sa, unde avea altar al zinei Isis. L-a pus în genunchi, l-a binecuvîntat și l-a pus să jure că va fi mut șapte zile. Cînd a ridicat ochii, de-a văzut pe înălțimea zimbîndului, cu arătorul minii stîngi pe buze — îndemna la cerată N. Cartojan, fiind un „ciclu de snoave”, toate încadrate în rama unei intrigii generale, cu proporții de roman, *Sindipa* oferă lui Sadoveanu prilejul de a rescrie cu mare plăcere, conferindu-i în tinuta navelistică necesară, nu puțin dintr-o episoadă în care epica miraculoasă-fantastică revendică deplină autonomie. Semnalăm, între altele, atît de vîlde basme navelistice cum sînt acelea despre stăpînul de aul ce se aruncă în valurile apei spre a-și salva fiul de la inec, acela cu fiul de împărat care răpuse de arșiță, boia apă din „fîntina neagră” și se prefăce pe loc în fată sau acela despre marinarul naufragiat care păcălește pe demonul apelor, împătîsîndu-se din dragostea zinelor aflate în spiră în fabulosului personaj. De fiecare dată, realismul magic al narativului înscris prin stimulată subtilă a tonului, precum, spre exemplu, în pre-voiculescianul fragment ce urmează.

— Copilăndul, fiind sprinten înolător, a scăpat din îmbrățișarea valului, a trecut pe sub undă și a răzbit în locul de alături, unde un val din fund l-a săltat pe loc. În mirare, nostru s-a dus tot înainte, s-a tot dus vîrtic, pînă la niște stînci, unde era poartă către tîrîmul celălalt. Valul lui l-a împins pe sub bolta aceluia loc; apoi s-a aîlnat și s-a limpezit și mai tare; trupul mortului a luncat pe o pașje de slide-răpuse de arșiță, boia apă din „fîntina neagră” și se prefăce pe loc în fată sau acela despre marinarul naufragiat care păcălește pe demonul apelor, împătîsîndu-se din dragostea zinelor aflate în spiră în fabulosului personaj.

— Ce-l asta? a zis Baba Noor cătă valul viu; eu am cerut să-mi aduceți pe prunc.

— Eu am prins pe prunc, Baba, a răspuns valul; dar s-a răscuit și a scăpat; mulțumesc-te și cu bătrînul.

Baba-Noor s-a supărat:

— Prostii slujitorii am eu aici, care nu pricep rîndurile mele. Acest om a avut blîndă inimă și l-a covecneau am de tîhnă; și își iubea pruncii, femeile și slujitorii și lucra pentru ei; mai du-l o dată sus, ca să vadă ce se întîmplă după dînsul și pe urmă aduceți-l înapoi.

Nicolae Ciobanu

O istorie în imagini a literaturii române contemporane

Văzută de
Ion Cucu

Aspecte de la Adunarea festivă consacrată împlinirii a 25 de ani de la apariția revistei „Luceafărul”

NUMELE POETULUI

Daniela Firănescu

Neuitătoare de publicitate, Daniela Firănescu nu a dorit să publice pînă acum, așa cum nu a dorit nici să scrie despre ea, obsedată de propria existență și de propria-artă, talentul ei poate să se împinească încomparabil și la fel de bine se poate stinge consumîndu-se în solitudine.

Cum l-am mai spus-o, i-o reamintesc, să acționeze în deplină moralitate; virtutea Danieliei Firănescu trebuie să-i dea puterea să înfrunte nu numai marea artă a poeziei, ci și lumea căreia această mare artă este destinată.

Cezar Ivănescu

N.R. Manuscrisele trimise pentru această rubrică nu se înopiază. Manuscrisele nedactilografiate nu se citesc.

Serile cenaclului

fenomen imbușcător, existența unui număr impresionant de cenacluri literare dovedește vitalitatea unei culturi. Cînd asistăm la renașterea unui cenaclu, însă, emoțiile sînt și retroactive. Spun asta pentru că cenaclul revistei „Luceafărul” a reînscut bucurîndu-se pe cei care-l așteptau de multă vreme. S-a reînnoit firul unei tradiții sub auspiciu deosebit de favorabile, „Luceafărul” a fost și este revista cea mai receptivă la fenomenul literar al noului generații și și-a făcut o meserie de onoare în a găzdui cu generozitate creațiile debutanților. De puțin timp, distinsul poet Cezar Ivănescu (om dotat cu un nobil altruism) a trecut la „cîrma” noului cenaclu cu dorința de a-l sprîjini în continuare pe tinerii poezi prezentați în rubrica sa din paginile revistei. Cenaclul „Numele poetului” și-a deschis porțile în primăvara acestui an. Debutul său a fost furtinos. Încă de la primele sedințe multimea participanților a făcut impropriu biroul roadației unde (deocamdată) au loc întrunirile. Serile cenaclului sînt adevărate festinuri literare. Se citesc foarte multă poezie, cite cîntă sau șase poezi pe seară, dacă nu și mai mult. Se fac recitări maraton încît la capătul lor ai impresia că poezia a pătruns pînă și în tencuiala zidurilor. La tradiționalismul cel mai duos pînă la experimentalismul insolit, formulele poetice își încearcă senza la „proba de rezistență”. Cezar Ivănescu își depășește delicatețea caracteristică și ține firu cu jovialitate și tact polemică pătămăse. Se promovează valoarea autentică. Se cerno

Tradiție, unitate, cultură

Luceafărul luminează din București de 25 de ani, el luminează iar din București! Ca tribunist, ca transilvănean care se știe neam cu Gelu și Iancu, dar și cu gorunul, la fel cum Horca, fost-a neam și frate cu gorunul — nu uită ceea ce gîndea Papiu Hârjău, necu poezia și destul. Da! Despre „Luceafărul” din Sibiu, un adevărat obelisc, chiar vrăjmasii recunoșteau că „Luceafărul” era cea mai bună revistă de cultură din întreg imperiul. S-a spus, asadar, despre o revistă românească într-un imperiu cîrînt, cu ghete de fier care apăsu grup pe grumazul românului. Spiritul acelei publicații a trecut muntii, vreau să spun că seria nouă a „Luceafărului” a preluat și a dus mai departe în prezent tradiția de noblete morală și intelectuală a acelor înaintași. Treccora sa peste muntii vreau s-o asemăn transumanței păstorului moriote, al aceluia om mărginean, sibian, care n-a suferit niciodată de infirmitatea spălului. „Luceafărul”, prin destinația sa, de demult și pînă azi, dovedește tocmă unitatea structurală a culturii, a limbii și literaturii române. Mi se pare simbolic, acum, în pragul celei de-a 65-a aniversări a Unirii, cel 25 de ani ai „Luceafărului” în seria sa nouă. Înalta distincție care a fost acordată revistei confirmă modul exem-

plar și consecvent în care revista a urmat și transpus în paginile sale, politica Partidului Comunist Român, indicările și ideile magistrale ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, în domeniul culturii și literar. „Luceafărul” nu a impus mari valori: Nichita Stănescu, Ion Gheorghe, Ioan Alexandru, Adrian Pănușcu, Fănuș Neagu, Paul Anghel, Ștefan Bănușcu, Ion Băieșu, Mihail Ungheanu, Dan Zamfirescu, Marian Popa și desigur lista rămîne deschisă.

În acest context, pentru că eu vorbesc ca transilvănean, ca unul care știe ce e un geniu, în care statura literară și talentul excepțional — ale lui Eugen Barbu, au readus „Luceafărul” în situația sa de revistă de mare prestigiu.

Să mai voiesc să subliniez că tocmai prin conștiința sa politică, socială, prin patriotismul său — astăzi „Luceafărul” duce mai departe făcînd înaintașilor, că prin ideologia sa literară, realizatorii „Luceafărului”, care împlinesc azi un șfert de veac, dovedesc înțelegerea fenomenelor românești, șub semnul unui vast umanism al cărui cîntor dintru-neput, pentru noi toți a fost și rămîne: Mihail Eminescu.

Mircea Vaida

Istoria literară în valori exemplare

Un șfert de veac de cultură românească își păstrează măriturile în paginile „Luceafărului”. O revistă de o asemenea însemnătate nu poate să nu fi o oglindă ce reflectă pasiv fenomenul literar ei, în primul rînd, ea însăși un fenomen, ca însăși un factor determinant de climat și de mentalitate culturală, în măsura în care adoptă o atitudine distinctă și un program coerent.

Pînă în ziua de azi, este inevitabil, devine eferm sau conjunctural, dincolo de experiențele firii semnificative durabile, și ele inevitabile, rămîne se conturează retrospectiv, prezenta valorilor exemplare. S-a spus că „Luceafărul” militază pentru o înțelegere naumată a tradiției, pentru răspunerea în circulație a unor valori naționale, pentru afirmarea noului și „în genere Luceafărul” devine tribuna generației care ridică literatura română în jurul anului 1965 pe o nouă treaptă valorică. Este o judecată nelegată de veac împotriva festivalului, o constatare din perspectivă istoric-literară a fenomenului românesc, prezentă într-o lucrare enciclopedică împarțială — „Dicționarul cronologic al literaturii române”.

Intr-adevăr „Luceafărul” este revista în care s-au afirmat prin scrieri reprezentative scriitorii între care Ioan Alexandru, Ion Gheorghe, Ion Laurențiu, Dumitru M. Ion, Marin Sorescu, Nicolae Velce, în care s-au publicat de-a lungul anilor fragmente din cărți ce aveau să domine momente literare. „Luceafărul”, revistă de promovare a literaturii tinerilor, s-a bucurat de prezenta unor personalități ale generației estetice care dominează momentul interbelic (Vladimir Streinu — cu rubrica *Distingo*, Perpessiciu, Ovidiu Papadima, Al. Philippide, Petru Comarnescu, Miron Radu Paraschivescu, Șerban Cioculescu ș.a.). În revista „Luceafărul” s-au publicat *Frontierele științei viștelor* al lui Lucian Blaga, corespondența îndreptată la Eusebiu Cmilău, iar mai apoi, în traducerea Mariei și a lui Cezar Ivănescu, fragmente din cartea lui Mircea Eliade *De la Zalmoxis la Gîngis Han*, înainte de apariția editorială a *Întîlnirii interbelice*. Rubrica *Arhiva Luceafărului* a adus în lumină texte inedite, de la Helade la Labis, prin aceiași efort de recuperare și valorificare susținută și cu alte rubrici consacrate valorilor clasice ale literaturii române (*Cum ne revindem clasicilor*, *Fondul principal al culturii române*, *Tinerii clasici*) sau prin măriturile care se sîntorau acum 80 de ani să miste ceva în literatura națională a vremii, apatia formelor canonizate și a sentimentelor absente era ținta definitivă; „Luceafărul” postbelic nu promova în definitiv alte idei. Amîndouă sînt creatoare de direcții, orientate cu pondere pe o linie națională care nu cunoaște extremismul, sint producătoare de valori și ordine ar stă să examineze procentajul de autori „tineri” afirmați de cei doi „Luceafărul” va înțelege că funcțiunea lor istorică s-a apropiat de cea de programă inițială. „Într-o literatură transilvăneană care nu a pucase să se conecteze și administrativ la cultura națională, revista „Luceafărul” de după 1902 aducea, în poezie, pe Octavian Goga, pe Șt. O. Iosif, pe George Coșbuc și, cu vremea, pe E. Bucuța, Alina Călbăntu, E. Farago, Victor Eftimiu. Acolo vor publica Aron Cotruș dar și

Viata deocamdată a lui Ioan Alexandru, poeme prin care aveau să se afirme Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ion Gheorghe, fragmente din *Frontierele științei viștelor* al lui Lucian Blaga, corespondența îndreptată la Eusebiu Cmilău, iar mai apoi, în traducerea Mariei și a lui Cezar Ivănescu, fragmente din cartea lui Mircea Eliade *De la Zalmoxis la Gîngis Han*, înainte de apariția editorială a *Întîlnirii interbelice*. Rubrica *Arhiva Luceafărului* a adus în lumină texte inedite, de la Helade la Labis, prin aceiași efort de recuperare și valorificare susținută și cu alte rubrici consacrate valorilor clasice ale literaturii române (*Cum ne revindem clasicilor*, *Fondul principal al culturii române*, *Tinerii clasici*) sau prin măriturile care se sîntorau acum 80 de ani să miste ceva în literatura națională a vremii, apatia formelor canonizate și a sentimentelor absente era ținta definitivă; „Luceafărul” postbelic nu promova în definitiv alte idei. Amîndouă sînt creatoare de direcții, orientate cu pondere pe o linie națională care nu cunoaște extremismul, sint producătoare de valori și ordine ar stă să examineze procentajul de autori „tineri” afirmați de cei doi „Luceafărul” va înțelege că funcțiunea lor istorică s-a apropiat de cea de programă inițială. „Într-o literatură transilvăneană care nu a pucase să se conecteze și administrativ la cultura națională, revista „Luceafărul” de după 1902 aducea, în poezie, pe Octavian Goga, pe Șt. O. Iosif, pe George Coșbuc și, cu vremea, pe E. Bucuța, Alina Călbăntu, E. Farago, Victor Eftimiu. Acolo vor publica Aron Cotruș dar și

Literatura contemporană a fost și este prezentă în doar prin texte, dar și prin profilul personalității. A existat mai întîi rubrica *Discuții* de literatură română contemporană, apoi *Proză*, *Biografia*, *dezbateri*, *Contemporanii noștri*, *Scriitorii la prima carte*, *Planeta de tinerețe*, *Antologia Luceafărului*, în care autorilor importanți, valorilor noudescoperite sau speranțelor literare li s-a consacrat spațiu considerabil. Au fost lansată și sprîjiniți poezi tineri, prozatori și critici cărora li s-a acordat șansa decisivă. „Luceafărul” a fost poarta prin care au intrat în literatură generațiile active acum, ambianța în care au crescut tinerii literați, mulți acum la maturitate, unii solidari cu ea, alții deosebit de conștienți, dar datorîndu-și, în bună măsură, surmelor acestei reviste de care — lucrul ireversibil — se leagă aproape tot ce este prezenta activă notabilă sau de valoare excepțională în literatura contemporană.

O bibliografie a revistei ar arăta contribuția acesteia la afirmarea valorilor literare, dar și efortul de clasificare a tendințelor stabile în literatura contemporană, prin retrospective asupra fiecărui an literar, prin colecții despre problemele creației, prin reduscaturile cărților fundamentale pentru momentele literare sau prin identificarea dominantelor tematice și expresive. Este un demers complex, nu doar de publicare a literaturii de valoare, dar și de înțelegere a fenomenelor, a mutațiilor, a direcțiilor, de formulare a opțiunilor, nu în sens restrictiv, dar urmîrind anume coordonate cărora li se subsumează pe de o parte retrospectivul, iar pe de altă descoperirea celor mai tineri generații, prin spațiu tipografic și prin întîrînerea sentimentului de emulție, așa cum o făcî în anii din urmă Cezar Ivănescu prin cenaclul „Numele Poetului”.

O asemenea deschidere are în vedere, continuată firească a valorilor, de unde recursor la tradiție ca dimensiune fundamentală a oricărui univers mental specific — acesta fiind condiția dialogului cu ceea ce este universal.

Sultana Craia

Cei doi Luceferi

O potrivire care nu se poate să fie întâmplătoare a făcut ca în 1958, în plină vară, să se tipărească la București o revistă cu un spectaculos destin literar pe care inițiatorii ei au botezat-o asemenea altuia mai vechi, apărute cu mai bine de o jumătate de secol înainte, „Luceafărul”. Amîndouă evocă într-un chip titular pe Eminescu, însă asemănările nu se opreau nicidecum aici. E, la o analiză mai de amănunt, între aceste momente distincte ale istoriei literare române, o cit se poate de grăitoare legătură subînțiată din punct de vedere, cel doi „Luceferi” exprimă un gând literar stabil și, în datele lui capitale, ireductibil. „Luceafărul” transilvănean, ivit la 1902, era o publicație a „tinerilor” și nu în alt tencuie se născuse revista din 1958, care continuă în fond „tinerii scriitori”. Pentru cei cîțiva anideleni care se sîntorau acum 80 de ani să miste ceva în literatura națională a vremii, apatia formelor canonizate și a sentimentelor absente era ținta definitivă; „Luceafărul” postbelic nu promova în definitiv alte idei. Amîndouă sînt creatoare de direcții, orientate cu pondere pe o linie națională care nu cunoaște extremismul, sint producătoare de valori și ordine ar stă să examineze procentajul de autori „tineri” afirmați de cei doi „Luceferi” va înțelege că funcțiunea lor istorică s-a apropiat de cea de programă inițială. „Într-o literatură transilvăneană care nu a pucase să se conecteze și administrativ la cultura națională, revista „Luceafărul” de după 1902 aducea, în poezie, pe Octavian Goga, pe Șt. O. Iosif, pe George Coșbuc și, cu vremea, pe E. Bucuța, Alina Călbăntu, E. Farago, Victor Eftimiu. Acolo vor publica Aron Cotruș dar și

Dimitrie Anghel, Vasile Voiculescu dar și M. Săulescu, Lucian Blaga și Nichifor Crainic își leagă și ei încercările de întîiul „Luceafărul”. Ceea ce venea în poezia românească odată cu acestia era o înaintare echilibrată în simțul tradiției fără însă a repeta inutil; „moderniști” prin metode, mulți dintre acești poezi, darăbii și azi, nu sînt însă și „moderniști” după cum nîc „tradiționalisti” pe o linie exclusivă.

De altfel, aceasta par a fi, datele esențiale și condiția liricii „Luceafărului” postbelic nu este alta: a Ion Gheorghe, un Ioan Alexandru, un Nichita Stănescu, un Gheorghe Ștefan, un Cezar Ivănescu, un A. I. Zăinescu, Nicolae Dragoș, Adrian Pănușcu sau Nicolae Dan Frunelată nu au făcut de literatură o perspectivă radicală, de natura avangardistă; în ci, tradiția vișteluie creată.

Dar proza? Proza „Luceafărului” transilvăneană și realitățile sociale cu Liviu Rebreanu, sentimentală, cu Al. Cazanban și Emil Gîrlău, moralistică cu Ion Agărbiceanu, vitalistă cu C. Sandu-Aldea. Adăugînd pe Gh. Mihăescu, pe M. Sadoveanu, I. A. Bănușcu, rezultatul un impresionant tablou de valori. Valori de cea mai ridicată cotă a promovată și „Luceafărul” postbelic: Ion Lăncrîjan, Pop Simion și George Ștefan, pe Nicolae Velce, Ștefan Bănușcu, D. R. Popescu, Aurel-Dragoș Munteanu, Gheorghe Schwartz. O întregă direcție a prozei din ultimii treizeci de ani, unde eculul seducției și al tradiției s-a răsfrînt spectaculos în forme dintre cele mai originale, n-ar fi de înțeles fără „Luceafărul” din 1958 și de mai tîrziu.

Însă ceea ce dă celor doi „Luceferi” trăsătura lor înconfundabilă este, fără îndoială, ideologia literară solidă, incompată pe o reprezentare cit se poate de nimerită asupra poziției literaturii naționale în lume ca și a virtualităților ei. Atît cît poate reles din literatura originală publicată de revistă, semnificativă „Luceferilor” e, hotărît, exemplară. Însă nu doar prin creație s-a manifestat aici direcția esteticii, ea a luat și în întîrși doctrinele ridicîndu-se la concept. „Luceferiștii” începutului de secol erau pentru continuitatea inițiativelor culturale majore, în folos național și popular, promovau modelul clasic și, ca atare, sensul „tradiției”; se manifestau în contra „exotismului” care „transpănușează” nu înnoavea; ca toți ardelenii de atunci nureau un cult pentru Eminescu. Cu Ilarie Chendi, marele polemist, cu Sextil Puscuriu, Al. A. Busuioacănu și Oct. T. Tăslăoanu critica „Luceafărul” transilvănean din momenta care înfățișă ne de redescoperit își respecta, în adevăr, proiectul. Față de optica lor, pe care au dezvoltat-o în spiritul unei inițiativă estetice mai pronunțat culturală, „luceferiștii” postbelici M. Ungheanu, Al. Oprea, I. D. Bălan, Nicolae Ciobanu, Marin Popa, M. N. Rusu, aduceau în fațurite proporții, și o trăsătură nouă: cultul istoric-literar care însemnă, în ultima analiză, cultul valorilor ferme de unde judecata actualității se poate face cu mai mult tocmă.

„Luceafărul”, de acum optzeci de ani, de ieri și de azi nu s-a opri, cu toate acestea, aici: o revistă cu perspectiva istorică necontenită și ceea ce acum se observă (fa în materie de propagare a studiilor istorice) cit se poate de bine e, în fond, urmarea unei tradiții „luceferiste” care nu se poate stinge. La „Luceafărul” de atunci scriau N. Iorga, V. Părvan, S. Mchedintz, I. Lupas, Silviu Dragomir, la „Luceafărul” de azi — generațiile noi care, desăvîrșesc cercetările încucute de predecesorii iluștri.

Ce s-ar mai putea adăuga la o recapitulare, fie și exaltantă, care se face în momentele sărbătorite? Ceea ce o face, în literatura noastră națională are întotdeauna nevoie de un „Luceafăr”.

Alexandru Horia

Artur Silvestri

PREMISE ALE UNITĂȚII ROMĂNEȘTI

Urmare din pag. 1

secolului, pe lângă românesc împreună cu Maxim Brancovici, de care a fost vorba ceva mai sus. Cercul se închide asadar, acum fiindu-ne mai ușor să înțelegem cum nu numai lumea Renașterii apusene, care a acționat mai ales asupra mediilor transilvane, ci și a „Bizanțului de după Bizanț” a putut influența evoluția ideilor politice de la noi.

Demersul lui Petru Rareș s-a bazat, după cum se pare, și pe această idee-forță, a unității de neam a românilor dintr-o parte și alia a altor țări. La începutul expedițiilor, pe care el le-a întreprins în Transilvania, Petru Perembsky, slujitor al familiei Zăpolya, a schițat un foarte elegant tablou al solidarității de care se bucura domnul român în interiorul arcului carpatic. Mai în urmă cu câțiva ani, Moldova și Muntenia au intrat în țară, mulți bănuiesc că are înțelegere cu secuii”; apoi făcea următoarea observație de ordin general despre atitudinea românilor transilvăneni față de repezatele incursiuni ale ostilor moldovenești: „unii români au o bună parte din țară [Transilvania]. Aceste părți locuite de români ar trece cu ușurință de partea lor, din pricina comunității de limbă”. Nu mai pomenim aici de numeroasele teritorii transilvane care s-au găsit pe vremea lui vodă Rareș sub controlul direct, politic și spiritual, al autorităților moldovenești. Aceste părți locuite de români ar trece cu ușurință de partea lor, din pricina comunității de limbă”. Nu mai pomenim aici de numeroasele teritorii transilvane care s-au găsit pe vremea lui vodă Rareș sub controlul direct, politic și spiritual, al autorităților moldovenești.

Cel dintâi domn din afara arcului carpatic de al cărui nume contemporanii au asociat în mod explicit un proiect de constituire a Daciei a fost, însă, Despot Vodă (1561-1563). Iată ce a consemnat despre Despot cronicarul polon Stanislas Sarnicki: „Intr-adevăr, decl. el [Despot] a tins și spre cucerirea Transilvaniei, vrind să imite gloria lui Diurpaneus, crezându-se de drept succesorul lui, ca și către Tara Românească, intrucât aici îndesebi au fost locurile de bastină ale dacilor și diurpaneilor”. Dar tot Despot este cel care, în proclamația lui către moldoveni, datând din preajma suirii lui în scaunul domnesc, le amintește că despotul „din vechii români, care au făcut să tremure lumea”, pentru a le anima spiritul combativ. Este poate cel mai limpede exemplu al interferenței, poate mai bine zis al înmărunțirii celor două idei de capetenie care ne preocupă.

Cam în această vreme, ideea Daciei reconstruite a fost vehiculată și în mediul politic transilvănean, mai exact la curtea lui Ioan Sigismund Zăpolya. Se știe că acesta a păstrat în continuare titlul de „rege al Ungariei”, titlu rămas fără acoperire în stările de lucruri reale, însă transformat în motiv de discordie permanentă cu Habsburgii, care controlau Ungaria de nord. Abia în 1571, în pragul morții sale, Ioan Sigismund a consimțit să renunțe la acest titlu de pretenție în favoarea Habsburgurilor, prin tratatul de la Speyer. Un lucru deosebit de curios, însă, este faptul că anul 1568, dezastru înșă că încă de atunci tronul Zăpolya era dispus la o împăcare cu imparatul romano-german, în aceste condiții: „...și-ar ceda toate drepturile asupra regatului Ungariei, pentru ca împăratul să-l lase să se bucure în pace de Transilvania și, în plus, ca în momentul morții sultă-

nului, să-l dea ajutor să poată cuceri Dacia minoră care-i aparține lui și stăpâniți de Alexandru Moldoveanu [Lăpusceanu], parte de Pătrașcu Valahiu [Petru cel Tânăr, fiul lui Mircea Ciobanul]. Cum vedem, Moldova și Tara Românească, laolaltă, sint identificate cu „Dacia minoră”, care trebuia alipită celeilalte „Daciei”, adică Transilvaniei lui Ioan Sigismund. Mărtura aceasta, explică de fapt mobilul, ideea politică în funcție de care s-a efectuat ceva mai târziu renunțarea la titlul de „rege al Ungariei”; anume, este vorba de perspectiva reînființării „regatului Daciei”, care altă pentru tronul Zăpolya, ci și pentru sfârșitul și devenirea mult mai atrăgătoare, mai realizabilă, decît conservarea speranței în resuscitarea regatului maghiar, divizat și ocupat de cele două „superputeri” ale timpului — Imperiul otoman și cel habsburgic. Înșurșarea acestui nou program dovedește indirect proiectul de reorganizare pe toate planurile — politic, economic și cultural — de procesul convergenței dintre Transilvania, Tara Românească și Moldova.

Am amintit de unirea dinastică din 1574 a Țării Românești și Moldovei. Interesant este după dobândirea acestui succes — ocuparea tronului Moldovei de către un membru al familiei, ei — familia „Mihneștilor” a căutat după cum se pare să acrediteze și ideologic extinderea puterii ei. Intr-adevăr, există două texte de inscripții, unul din 1590, de la biserică din Pitești din 1590, celălalt din 1 iulie 1594, de la biserică Franciscanilor de la Bolzano (Tiro), în care Mihnea Turcului și unchiul său, Petru Schiopul, sint înfățișați în chip identic, adică descinzând „din familia regală a Corvinilor”. Această genealogie de prestigiu, destul de îndepărtată de realitate, a fost mai mult cu cât în inscripția din 1590, pusă pe altarul zidit de Mihnea drept mulțumire ca a căpătat din nou, un an mai devreme, domnia Țării Românești, citim că „Valahia” este o „țară de dincolo de Dunăre”, în Dacia colonizată de români. Să se fi văzut care „Mihnești” stăpîni legitimi ai unei „Daciei” refăcute sub scut otoman, în virtutea accidentelor lor „regale”? Așa s-ar părea, mai ales dacă ținem seamă și de un alt reper: este vorba de o informație din sursa polonă, cu data 25 aprilie 1581, după care „votodul Valahiei Transilvane”, deci Mihnea al Țării Românești, fiul lui Alexandru vodă Mircea, ar fi stăruit atunci pe lângă sultan să obțină tronul Transilvaniei. Din alți unghi de vedere, Mihnea vodă trebuie considerat, pe temeiul aceluiași sursei, al doilea domn român — după Alexandru Lăpusceanu, dar înainte de Mihail Viteazul — preocupat de ideea de a se instăpini oficial asupra Transilvaniei, iar nu numai de a înrîuri stăruie politic de acolo, ca în cazul lui Ștefan cel Mare sau mai ales, Petru Rareș.

Fapta lui Mihail Viteazul se află asadar așezată la capătul unei evoluții politice și ideologice complexe, care prefurind la rîndul ei o nouă epocă, cea modernă, în care și aici, în răsăritul Europei, ideea de națiune avea să ia temelia alcătuirii statale. Pentru a înțelege, însă, mai bine în ce măsură efortul său — identificat de contemporani drept tot o „refacere a Daciei” — este doar o verisă dînt-un proces nentrerupt, va trebui să stăruim și asupra fenomenelor ulterioare actului pe care l-a încheiat.

„Sensuri și valori ale umanismului în cultura veche românească”

Sub egida Academiei de Științe Sociale și Politice, și a Universității București, în zilele de 17-18 octombrie a.a. a avut loc la Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, dezbaterile științifice: „Sensuri și valori ale umanismului în cultura veche românească”.

În cadrul dezbaterii, organizată în preajma aniversării a 65 de ani de la marea Unire din 1 decembrie 1918, au fost analizate din perspectivă contemporană, permanențele și dimensiunile naționale și universale ale umanismului românesc de la cele dintâi manifestări ale culturii orale și scrise, unitatea și continuitatea poporului român pe întreg teritoriul, așa cum o atestă vestigiile istorice, creația literar-artistică pe tot parcursul evoluției ei.

Evocind figurile unor mari savanți care au militat pentru Unirea de neam a românilor, alți în comunicări citi și în intervenții la discuții, membri ai Academiei, cercetători științifici, cadre didactice, istorici și critici literari și de artă au subliniat caracterul angajat, civic și politic, profundul patriotism al culturii și cărărilor noștri, în toate etapele hotărâtoare ale istoriei, ca o trăsătură permanentă, distinctivă, a umanismului culturii noastre. Totodată, participanții la dezbateri au evidențiat climatul de efervescentă creație arhitectonică contemporană, modalitățile specifice de cercetare și integrare a marilor valori ale trecutului, a tradițiilor înaintate ale culturii noastre, în sistemul de valori propriu umanismului revoluționar al societății socialiste românești.

Consecvența atitudinii

Urmare din pag. 1

ceafărul” în cel 25 de ani de viață rodnică, a fost, dincolo de orice interpretare tendențioasă, valoarea. Se pot alcătui, și numai din memorie, liste întregi de nume de autori, dintr-un cel publicat și susținut în paginile revistei, care astăzi reprezintă cu adevărat ceva în conștiința cititorilor.

Stabilirea, cu minimă aproximație, a valorii reale — iată ceea ce cred că reprezintă unul dintre meritele „Sensurilor și valori ale umanismului românesc” — în limita spațiului tipografic acordat „Lucaefărului” a publicat cam tot ce are mai bun, la această oră, literatura română contemporană. Poate cineva contesta — cu bună credință și cuvință, asadar, cu argumente, căci, altfel, orice se poate — că generația care domină astăzi, de departe, scena literară românească — am numit, se înțelege, generația Labiș — s-a lansat, s-a format și s-a consolidat în paginile revistei? Nu ignor — cum aș putea s-o fac — importanța acțiunilor publicate. Dar, oare, nevoia de confruntare, o clipă mai devreme, cu pagina tipărită și, prin urmare, cu cititorul, poate fi ignorată? Și nu numai atât! O revistă, prin prestigiul său, cistigat în timp prin acela care o scriu, le oferă acestora, la rîndul, ca într-o fericită osmă, un cadru de conștientizare și efort, prin contribuțiile interferente a cel puțin trei generații, „Lucaefărul” a devenit un simbol al implicării cinstite în destinul literaturii, un simbol ale cărui conotații, impun și stimulează. De aceea, tinerii scriitori, care au venit și vin către „Lucaefărul”, trebuie că o fac cu un sentiment adinc de responsabilitate. „Lucaefărul” nu este o firmă agătată pe o ușă, în virtutea căreia revista apare săptămînal, ca un organism viu, cu acți și reacție, trăitor într-un context socio-cultural și politic, din care se nutrește și cărăia îi este redevabilă. „Lucaefărul” înseamnă, înseamnă implicare, renunțare la prejudecăți, procesualitate.

Am vorbit, mai înainte, despre valoarea poeziei publicate în revistă. N-am dat nume, ci o emblemă dramatic-glorioasă, care le grupează. Nici despre critici care au semnat și semnează în paginile „Lucaefărului” nu voi alcătui ad-hoc, definiții individuale. Imi voi permite doar, ca sfială, să afirm că, alături de magistratura unor personalități de prim rang ale criticii contemporane, aici se exercită una dintre cele mai puternice — prin probitate — și poate, incomode — prin opțiune — „echipe” de critici tineri, aflate acum la momentul cristalizării.

Dar proza? Și aici, consecvența atitudinii, sprînjînă pe criteriul valorii, și-a spus răspicat cuvîntul. În „Lucaefărul” au fost publicate, înaintea apariției în volum, pagini ale unor scriitori cu nume ce fac inutile comentariile: Marin Preda, Eugene Barbu, Ion Lăncrăjan, Nicolae Velea, Ștefan Bănușescu, D.R. Popescu și încă alții, din prima linie a generației lor și a prozei contemporane. Respectul valorii a pulverizat orice alte considerății subiacente, atât în cazul acestora, cit și în acela al altor scriitori, din alte generații. Revistei îi rămîne meritul de a se fi arătat deschisă înnoiri, experimentului chiar, refuzînd dogmatismul suficient sîcși. Atitudinea „Lucaefărului” rămîne consecventă și în acest plan. Refuzul său se adresează doar experimentului steril, fără finalitate, mimetismului și artificialității. În fața căutărilor fecunde, garan-

tate de caratele talentului, porțile revistei se deschid cu generozitate lipsită de mefiență. Voința de înnoire, căutarea continuă sint prozilor, în special, inceptorilor. Din acest punct de vedere, acela al promovării prozatorilor tineri și, în general, al autorilor tineri în coloanele „Lucaefărului”, se poate scrie un masiv capitol dintr-o viitoare istorie literară. Cine răstăoiește colecția revistei, se va uimi atât de multimea numerelor publicate, cit și — mai ales — de procentul ridicat al celor rămași în competiție. Numai din „promoția” ultimilor cîțiva ani, imi vin acum în minte nume care, deja, reprezintă certitudinile în proza actuală: Gabriela Adamșteanu, Mircea Nedelciu, Constantin Stan, Aurel Antonie. E puțin? Poate. Dar asta în viziunea normatorilor culturali. Pentru cine știe ce înseamnă truda la cuvîntul scris, demonstrarea contrariului este inutilă. Și, pentru că a venit vorba de demonstrații, ce vreau să demonstrez eu, oare, afirmînd consecvența atitudinii „Lucaefărului”? Vreau să demonstrez că, fără consecvență, nu există atitudine, ci doar eventual, păreri. Părelnice. Or, „Lucaefărul” este — a demonstrat — o revistă de atitudine. De atitudine consecventă și de atitudine intelectuală. Restul e pădere.

Camera de alături (Editura pentru Literatură, 1968), prima și ultima carte publicată de Paul Goma în România, nu e decît o modestă culegere de schițe și de fragmente de roman, împărțită în două secțiuni în fond confundabile cîci prozatorul nu depășea cu nimic condiția simpli mediocrității. Și, la tot pasul, compune de câte trei-patru pagini, opace stilistice, cînd nu în totu triviale: teme par, și ele, rezultatul unei mode. „De-a pămîntul”, de exemplu, intitulă din cele două cicluri, ar voi să dezvolte o perspectivă infantilă, așa-zis mai pură decît aceea adultă. Cu Nicolae Velea, ca Sorin Titel și cu alții ideea se consumase deja în acel moment. Paul Goma era prin urmare, decît un epigon. Nici măcar invenția continuistică nu era cu gust. „Dacă așa fi fost barză” prezintă pe copilul șchiop care cîstește o poveste despre un șontor care vinează plămînt „zburzătîndu-le cu frașura” (?). „De-a pămîntu” o schițosec, descrie un copil care vrea să se facă pămînt „că cîntă”. „Floraia Soarelui” o proză versificată, poetică, pe tema mitică a jubirii helioptropei cu Soarele; modelul e „Riga Crypto” al lui Ion Barbu, Soarele vorbete ce acolo: „Soare, Soare, doar alt? Doar atî a fost și tu? Eu mă și vedeam soțu, dar acum imi ești urit...”

Nu se poate, Floare-Floare, pentru un Soare nu se află nicînd starea, el e-al tuturor, dar ție mult mai mult ca altor flori... („Sterg-șii lacrima, ori las-o, am s-o iau, s-o am pe tine. Zborii mi-o grăbi la noapte, dincolo, s-ajung mai lute lîngă tine. Toată ziua, și-o lungi-o, vom vorbi și ne-om jubi”. „Camera de alături”, 1968, p. 24). „Inzidiți” ar urma să dezvolte pe „Mesterul Manole” însă nu e decît o umbră.

Alte proze cultivă un soi de realitate mai brută, aproape naturalistă dacă nu cumva „am avea a face cu un simplu produs fotografic fără măcar simț al instinctului din om, propriu naturalștilor. „Logodnicii vin și pleacă” inventează tot felul de logodnici care mor în accidente. „Cea ce nu se spune”, ar trata, în intenție, despre persecuții politice avînd totuși, în reali-

O lacrimă pentru Romulus Guga

Mă întreb și acum dacă omul acela puternic, apăsător, nu adevărat o filință excepțională, mă întreb, zic, dacă inițial ma lui a înecat în apă, și am cunoscut de aproape pe Romulus Guga. Îl văd și acum, după incredibilul lui dispariție, îl văd întreg înaintea ochilor mei. Îl văd chipul întunecat și aspru, statura-l masivă, de țaran. Fața lui era mărcată de trăsături rigurose semifiatice. Veșnică. Culoarea feței, veșnic închisă. Bătea la ochi mai înțîi fruntea, lăsată drept de un păr ebeniu. Capul îi era mare, lat, deplin încapător, cum ar spunea profesorii săi de la școala de pe malul Someșului, numai bine alcătuit pentru sălășuirea lumii într-o gata de gînduri și închipiri. Pentru că ce altceva au fost „Bărcile părăsite”, „Totemul”, „Adio, Arizona”, „Noaptea cabotinelor”, „Amurgul burzhez”, „Eul mediu întîmplător”, și, vai, cum de-am uitat? — „Nebunul și floarea”, și așa „Iată post-mortem”? Ce-au fost toate acestea, decît gînduri și închipiri?

Avea în el religia surdită. Trecutul neamului său îl așeza alături de visele sale îndrăznețe, stia că scrisul nu se prea mai respectă, că misterul lui a cum încetat, dar erede cu înverșunare în acele întrebări asupra omului și mereu adăpta răsunsurii și nu de puține ori și îl dădea singur. A fost un intelectual curat, obsedat mai înțîi de inteligență și apoi de spiritul justiției. Opunea realității trebuința vitală și capacitatea de a o înțelege. De aici pornirea lui, înșurșarea asupra omului și scrierilor lui, de a căuta căile adevărate și apoi de vîrșii justiției. Opunea realității trebuința vitală și capacitatea de a o înțelege. De aici pornirea lui, înșurșarea asupra omului și scrierilor lui, de a căuta căile adevărate și apoi de vîrșii justiției.

Imi vine în minte acum, cînd scriu aceste rînduri, mai cu seamă ochii săi mari, fosforescenți, de o culoare ce nu se poate defini, între galben și cenușu. Năvăliră în jurul și păreau că respîndeau și ard după bucuriile vieții acelea înălțurîndu-se, viață pe care nu înceta a o așeza pe hirtie. Buzele îi erau lăstate ca din secure, mereu vestind adînel întoarceri spre oameni. Comunicativitatea sa caldă, geroale din gral, ca a transilvănenilor, era a unui suflet încercător și expansiv nebruit de cîte se tesaun în Juru-I. Chipul său avea lumină, avea lumină ce se revărsa peste înșurșarea sa activitate, de scriitor, de redactor-șef, de comunist.

A căzut rîpus de boală. O, cit de greu mi este, cit de neșus de greu imi este să scriu aceste cuvînte. Parcă ieri l-am văzut, parcă ieri puseam la cale, împreună, alcătuirii de revistă demnă, cu înaltă înțîi publicistică. Și astăzi, incredibil, utului, nu mai este... A căzut rîpus. Medicii, în stăra cărora și în culțîi cărora, a crezut, nu l-au putut smulgei tragicului neîndepătat. Tăsrînd în auzul funebrel și, sintem astăzi prăd unu vedenii și zguduri. Pentru că, cert, golul lăsat de el în presa transilvăneană, la Tg. Mureș, în mod special, este imens. Iubind revista la care a muncit alțîia ani, revista „Vatra” pînă la lepădarea de sine, n-a dezarmat în fața greutăților. Avea însă îndemnul sufletesc (și mai puțin lîmba) ca să desfășoare acea muncă spornică ce a făcut din revista „Vatra” o publicatie puternic-individualizată. Soarta nu i-a dat însă răgaz să-și îndelungească zilele. Încă o eroare a sorții, spunem, i-a curmat sularea.

Îl plîng astăzi pe Romulus Guga.

Scriitorul care a fost poate sîngă ca pîidă de cîntec și bună credință. Cunosător al spiritualității naționalității conlocuitoare, cuvîntul lui, sănătos și energic, a sunat nu de puține ori, întăritor în isapie, în conclavul bunel înțelegeri transilvane. Și aceasta, pentru că iubea oamenii. Călăuzitorul revistei din Tg. Mureș n-a fost niciodată mai prejos de artist, de dramaturg, de prozator și poet. Avea cu sine concentrarea, vigoarea, conciziunea. Are apoi o operă în care graul îl este unul dintre cele mai elaborate. Cit a trăit, a cuprins și a realizat armonii ale spiritului. Justițiar în tot ce a scris, mesajul lăsat nouă îi va purta triumfător, post-mortem, melodia utelului său curat și neobișnuit de frumos. Și cum credea în cuvînt, care, după credința lui, trebuie să răsună, sintem, pe mai departe, lîngă scrisul său, care răsună lîngă amintirea sufletului său mare, lîngă inteligența lui limpede și superioară, lîngă simțul său moral, niciodată șovăitor!

Romulus Zaharia

Un angajament de un sfert de veac

Urmare din pag. 1

țin să se devoteze prin literatură marilor tradiții de muncă și de luptă ale României, umanism revoluționar al noi țări în construcție, „Lucaefărul” a vrut să fie vie angajată, efervescentă. Paginile ei sint de așezată polemice. A afirma scriitorii noi înseamnă din capul locului o polemice. A înfrîna ideile învechite, care stăvilesc nouă alt în viață cit și în cultură și literatură înseamnă polemice. „Lucaefărul” a încercat să fie alături de țara de popor și de partid și celor multe din paginile ei, mărturisesc. Este ceea ce revista va încerca să facă și de aici înainte, mergînd pe urmele celor mai bune tradiții ale revistei.

„Lucaefărul” a fost un important laborator de creație al literaturii române. Din paginile ei au ieșit cărți întregi, care au intrat în rotațiile tipografurilor, apoi în mințile cititorilor pentru a se instala de acolo în rafturile istoriei literare. Aici au apărut mai înțîi versurile din „Zoozophia”, din „Infernul discutabil”, din „Micii primii” din „Sînta cetății”, din „Paștele tăiat”, din „Imnele Țării Românești”, din „Iubiți-vă pe tunuri”, din „Eu vă iubesc pe toți”. Tot aici au apărut năvele din „Prinzul de duminică”, din „Nîjnea în Bărgan”, din „Cantonul părăsit”, din „Sufereau împreună”, din „Zăpezile de acum și din trecut”, din „Eclipsa de soare”, din „Iarna războaielor”, din „Clăpăd”, din „De-ar fi pușca lărbă verde”, din „Leul albastru”.

Multe cărți de critică și istorie literară și-au făcut începutul în paginile revistei „Lucaefărul”. Alții care „Poezia română contemporană” de Al. Piru, în căutarea lui Eminescu, gazetarului de Al. Oprea, „Lecturi și rocade” de Mihai Ungheanu, „Timp și mod” de Valentin F. Mihăescu, „Probleme de literatură română veche” de Dan Zăfirescu, „Utopia” de M. N. Ruvu, „Plinea noastră cea de toate zilele” de O. S. Crohălniceanu, „Scriitorii români de azi” de Eugen Simion, „Cetățile poeziei” de C. Tuchiș și altele au luat primul contact cu cititorii din paginile revistei „Lucaefărul”. Bibliografia „Lucaefărului” este bogată și reprezintă un capitol al istoriei literaturii române contemporane.

Dacă am scoate din ea pe scriitorii „Lucaefărului” aceștia ar fi văduviti esențial și și-ar pierde coerența.

„Lucaefărul” postbelic, revista socialistă cu numele „Lucaefărul”, a ținut să preia tradiția revistei „Lucaefărul” de la Sibiu și s-o reprezentate cu cîntec în noul context social, politic, cultural. Imbinînd vechia tradiție cu noile sale sarcini, „Lucaefărul” și-a propus o fuziune de tradiție și de modernitate vizibilă în literatura promovată de ea. Un titlu de onoare al revistei este consecvența ei în susținerea și apărarea valorilor literare și culturale românești. În același spirit consecvent pe care revistea îl manifesta de la înaintași, Paginile pe care revistea le-a închinat lui M. Eminescu, lui N. Iorga, lui Vasile Părvan, lui G. Călinescu fac parte dintr-o zestre de idei și atitudini caracteristice „Lucaefărului”, fie de-acum optzeci de ani, fie de acum. „Lucaefărul” a fost o revistă nouă, fără a uita trecutul.

Înalta distincție acordată de tovarășul Nicolae Ceaușescu revistei „Lucaefărul”, Ordinul, Mutul Cultural clasa I, distincție care privește contribuția adusă de „Lucaefărul” literaturii și culturii române, vine să confirme nu alt persoane și acțiuni, cit o tradiție a culturii și publicisticii românești, a liniei sale democratice și progresiste.

A fi alături de popor, de valorile lui, a-i oferi noi valori în spiritul marilor lui tradiții populare, a marilor tradiții ale literaturii române, a marșelor deziderate politice actuale este o obligație prezentă și de viitor a revistei „Lucaefărul”, pe care și-o asumă cu satisfacție și răspundere.

Dascăl de Istorie

La cei 75 de ani pe care profesorul de istorie de la Universitatea bucureșteană — Dumitru Almaș — i-a împlinit la 19 octombrie (după Vasile Netea, și i-ar împlini la întîi noiembrie după Marian Popa — să dateze istoricii) eu imi aduc aminte următoarea faptă.

Vreo treizeci de membri ai Uniunii Scriitorilor am fost — cîți ori au trecut de-atunce? — în județul Hunedoara pentru a cînti și prin glosul nostru, memoria craiului Avram Iancu. Să mă lerte veteranul delegației de atunci — Lăunum pot de dirzul poet Mihail Beniuc — dor succesul raportat în modernă solă o mică dicător din oraș Borzești înșis în memoria de vajnici mîneri proaspăt ieșiți din șul, l-au secerat doi oameni: Dumitru Almaș și Vasile Netea.

REVISTA STRĂINĂ

● CLASICI SAU TEATRUL DE REVISTĂ? Oare plenele autorilor în viață își găsesc loc pe scenele teatrelor din România? În căutarea lui Eminescu, gazetarului de Al. Oprea, „Lecturi și rocade” de Mihai Ungheanu, „Timp și mod” de Valentin F. Mihăescu, „Probleme de literatură română veche” de Dan Zăfirescu, „Utopia” de M. N. Ruvu, „Plinea noastră cea de toate zilele” de O. S. Crohălniceanu, „Scriitorii români de azi” de Eugen Simion, „Cetățile poeziei” de C. Tuchiș și altele au luat primul contact cu cititorii din paginile revistei „Lucaefărul”. Bibliografia „Lucaefărului” este bogată și reprezintă un capitol al istoriei literaturii române contemporane.

● UN NOU TIP DE TEATRU AFRICAN care imbină cele mai vechi tradiții de pe continentul negru cu exigențele civilizății moderne a muncii publicului din Abidjan, oraș care este pe cale să devină unul din principalele centre teatrale ale Africii. Acest nou gen de teatru se inspiră din „Koleba” și se bucură de privilegii și spectacolului african vechi, practicat în Mali. La origine, trupe de artiști mergeau din sat în sat pentru a prezenta populației scenele comice din viața cotidiană. „Koleba” actual este un spectacol complet, la reșita cărăia concurează cu egal succes dîntelul, expresivitatea corpului, mimica feței, umorul spontan. Ceea ce singularizează această formă de exprimare artistică este faptul că actorii nu se simt deloc ruși de public, care, la origine alcătuit un cerc în piața satului. Nu există corină sau rampă — actorii și spectatoarii se așază unul în fața celuilalt, se stimulează reciproc. Promotorul acestui teatru de mare succes în Africa și înducător pentru europeni în fața căreia a evoluat este africanul reprezentant al pieselor lui Nkomo și-a dublat, a sportat interesul pentru Arthur Miller, Anouilh și O'Neill, în timp ce despre Durrenmat, Giraudoux, Lorca sau Beckett se vorbește tot mai puțin.

● UN NOU TIP DE TEATRU AFRICAN care imbină cele mai vechi tradiții de pe continentul negru cu exigențele civilizății moderne a muncii publicului din Abidjan, oraș care este pe cale să devină unul din principalele centre teatrale ale Africii. Acest nou gen de teatru se inspiră din „Koleba” și se bucură de privilegii și spectacolului african vechi, practicat în Mali. La origine, trupe de artiști mergeau din sat în sat pentru a prezenta populației scenele comice din viața cotidiană. „Koleba” actual este un spectacol complet, la reșita cărăia concurează cu egal succes dîntelul, expresivitatea corpului, mimica feței, umorul spontan. Ceea ce singularizează această formă de exprimare artistică este faptul că actorii nu se simt deloc ruși de public, care, la origine alcătuit un cerc în piața satului. Nu există corină sau rampă — actorii și spectatoarii se așază unul în fața celuilalt, se stimulează reciproc. Promotorul acestui teatru de mare succes în Africa și înducător pentru europeni în fața căreia a evoluat este africanul reprezentant al pieselor lui Nkomo și-a dublat, a sportat interesul pentru Arthur Miller, Anouilh și O'Neill, în timp ce despre Durrenmat, Giraudoux, Lorca sau Beckett se vorbește tot mai puțin.

● UN NOU TIP DE TEATRU AFRICAN care imbină cele mai vechi tradiții de pe continentul negru cu exigențele civilizății moderne a muncii publicului din Abidjan, oraș care este pe cale să devină unul din principalele centre teatrale ale Africii. Acest nou gen de teatru se inspiră din „Koleba” și se bucură de privilegii și spectacolului african vechi, practicat în Mali. La origine, trupe de artiști mergeau din sat în sat pentru a prezenta populației scenele comice din viața cotidiană. „Koleba” actual este un spectacol complet, la reșita cărăia concurează cu egal succes dîntelul, expresivitatea corpului, mimica feței, umorul spontan. Ceea ce singularizează această formă de exprimare artistică este faptul că actorii nu se simt deloc ruși de public, care, la origine alcătuit un cerc în piața satului. Nu există corină sau rampă — actorii și spectatoarii se așază unul în fața celuilalt, se stimulează reciproc. Promotorul acestui teatru de mare succes în Africa și înducător pentru europeni în fața căreia a evoluat este africanul reprezentant al pieselor lui Nkomo și-a dublat, a sportat interesul pentru Arthur Miller, Anouilh și O'Neill, în timp ce despre Durrenmat, Giraudoux, Lorca sau Beckett se vorbește tot mai puțin.

● UN NOU TIP DE TEATRU AFRICAN care imbină cele mai vechi tradiții de pe continentul negru cu exigențele civilizății moderne a muncii publicului din Abidjan, oraș care este pe cale să devină unul din principalele centre teatrale ale Africii. Acest nou gen de teatru se inspiră din „Koleba” și se bucură de privilegii și spectacolului african vechi, practicat în Mali. La origine, trupe de artiști mergeau din sat în sat pentru a prezenta populației scenele comice din viața cotidiană. „Koleba” actual este un spectacol complet, la reșita cărăia concurează cu egal succes dîntelul, expresivitatea corpului, mimica feței, umorul spontan. Ceea ce singularizează această formă de exprimare artistică este faptul că actorii nu se simt deloc ruși de public, care, la origine alcătuit un cerc în piața satului. Nu există corină sau rampă — actorii și spectatoarii se așază unul în fața celuilalt, se stimulează reciproc. Promotorul acestui teatru de mare succes în Africa și înducător pentru europeni în fața căreia a evoluat este africanul reprezentant al pieselor lui Nkomo și-a dublat, a sportat interesul pentru Arthur Miller, Anouilh și O'Neill, în timp ce despre Durrenmat, Giraudoux, Lorca sau Beckett se vorbește tot mai puțin.

● UN NOU TIP DE TEATRU AFRICAN care imbină cele mai vechi tradiții de pe continentul negru cu exigențele civilizății moderne a muncii publicului din Abidjan, oraș care este pe cale să devină unul din principalele centre teatrale ale Africii. Acest nou gen de teatru se inspiră din „Koleba” și se bucură de privilegii și spectacolului african vechi, practicat în Mali. La origine, trupe de artiști mergeau din sat în sat pentru a prezenta populației scenele comice din viața cotidiană. „Koleba” actual este un spectacol complet, la reșita cărăia concurează cu egal succes dîntelul, expresivitatea corpului, mimica feței, umorul spontan. Ceea ce singularizează această formă de exprimare artistică este faptul că actorii nu se simt deloc ruși de public, care, la origine alcătuit un cerc în piața satului. Nu există corină sau rampă — actorii și spectatoarii se așază unul în fața celuilalt, se stimulează reciproc. Promotorul acestui teatru de mare succes în Africa și înducător pentru europeni în fața căreia a evoluat este africanul reprezentant al pieselor lui Nkomo și-a dublat, a sportat interesul pentru Arthur Miller, Anouilh și O'Neill, în timp ce despre Durrenmat, Giraudoux, Lorca sau Beckett se vorbește tot mai puțin.

azi” de Eugen Simion, „Cetățile poeziei” de C. Tuchiș și altele au luat primul contact cu cititorii din paginile revistei „Lucaefărul”. Bibliografia „Lucaefărului” este bogată și reprezintă un capitol al istoriei literaturii române contemporane.

Dacă am scoate din ea pe scriitorii „Lucaefărului” aceștia ar fi văduviti esențial și și-ar pierde coerența.

„Lucaefărul” postbelic, revista socialistă cu numele „Lucaefărul”, a ținut să preia tradiția revistei „Lucaefărul” de la Sibiu și s-o reprezentate cu cîntec în noul context social, politic, cultural. Imbinînd vechia tradiție cu noile sale sarcini, „Lucaefărul” și-a propus o fuziune de tradiție și de modernitate vizibilă în literatura promovată de ea. Un titlu de onoare al revistei este consecvența ei în susținerea și apărarea valorilor literare și culturale românești. În același spirit consecvent pe care revistea îl manifesta de la înaintași, Paginile pe care revistea le-a închinat lui M. Eminescu, lui N. Iorga, lui Vasile Părvan, lui G. Călinescu fac parte dintr-o zestre de idei și atitudini caracteristice „Lucaefărului”, fie de-acum optzeci de ani, fie de acum. „Lucaefărul” a fost o revistă nouă, fără a uita trecutul.

Înalta distincție acordată de tovarășul Nicolae Ceaușescu revistei „Lucaefărul”, Ordinul, Mutul Cultural clasa I, distincție care privește contribuția adusă de „Lucaefărul” literaturii și culturii române, vine să confirme nu alt persoane și acțiuni, cit o tradiție a culturii și publicisticii românești, a liniei sale democratice și progresiste.

A fi alături de popor, de valorile lui, a-i oferi noi valori în spiritul marilor lui tradiții populare, a marilor tradiții ale literaturii române, a marșelor deziderate politice actuale este o obligație prezentă și de viitor a revistei „Lucaefărul”, pe care și-o asumă cu satisfacție și răspundere.

Dascăl de Istorie

La cei 75 de ani pe care profesorul de istorie de la Universitatea bucureșteană — Dumitru Almaș — i-a împlinit la 19 octombrie (după Vasile Netea, și i-ar împlini la întîi noiembrie după Marian Popa — să dateze istoricii) eu imi aduc aminte următoarea faptă.

Vreo treizeci de membri ai Uniunii Scriitorilor am fost — cîți ori au trecut de-atunce? — în județul Hunedoara pentru a cînti și prin glosul nostru, memoria craiului Avram Iancu. Să mă lerte veteranul delegației de atunci — Lăunum pot de dirzul poet Mihail Beniuc — dor succesul raportat în modernă solă o mică dicător din oraș Borzești înșis în memoria de vajnici mîneri proaspăt ieșiți din șul, l-au secerat doi oameni: Dumitru Almaș și Vasile Netea.

REVISTA STRĂINĂ

● CLASICI SAU TEATRUL DE REVISTĂ? Oare plenele autorilor în viață își găsesc loc pe scenele teatrelor din România? În căutarea lui Eminescu, gazetarului de Al. Oprea, „Lecturi și rocade” de Mihai Ungheanu, „Timp și mod” de Valentin F. Mihăescu, „Probleme de literatură română veche” de Dan Zăfirescu, „Utopia” de M. N. Ruvu, „Plinea noastră cea de toate zilele” de O. S. Crohălniceanu, „Scriitorii români de azi” de Eugen Simion, „Cetățile poeziei” de C. Tuchiș și altele au luat primul contact cu cititorii din paginile revistei „Lucaefărul”. Bibliografia „Lucaef

shakespeare

Regretatul Andrei Ion Deleanu, autorul unei antologii unice din sonetele lui Shakespeare, a lăsat în urmă un număr de echivalente excepționale, în așteptarea unui editor. Publicăm Sonetul 4, în buna tradiție a revistei ce a sprijinit întotdeauna marile realizări culturale și a fost cea dintâi care a deschis coloanele sale inițiativelor shakespeareane ale lui Andrei Ion Deleanu, magistrul traducător al lui Joyce și Thomas Mann.

SONETUL IV

Unthrifty loveliness, why dost thou spend
Upon thy self thy beauty's legacy?
Nature's bequest gives nothing, but doth lend,
And being frank she lends to those are free:
Then, beautiful niggard, why dost thou abuse
The bounteous largess given thee to give?
Profitless usurer, why dost thou use
So great a sum of sums, yet canst not live?
For having traffic with thyself alone,
Thou of thyself thy sweet self dost deceive:
Then how when nature calls thee to be gone,
What acceptable audit canst thou leave?
Thy unus'd beauty must be tomb'd with thee,
Which us'd lives th' executor to be.

6 LARGESS, DANIE. Schmidt spune: bounty bestowed, dar acordat, cu un mai pronunțat iz de prevedere testamentară decît în românește, iz pe care nici forma la care ne-am oprit noi nu îl oferă în întregime.

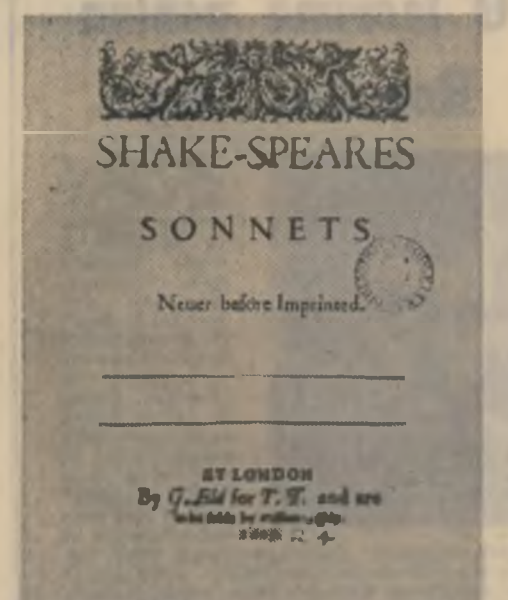
7 USE. Unui autor vîd în acest termen o aluzie la uzură, camătă, profit. Dar Rollins citează, spre satisfacția noastră, pe prof. Case, care propune: til, ai la dispoziție, și este corect confirmat de Tucker: have the use of, ai folosința, ceea ce ne permite să spunem: tu adună.

8 SO GREAT A SUM OF SUMMS. Ca substanțiativ termenul sum of sums apare o singură dată în Sonete, aici, și Schmidt dă: o sumă atât de imensă. În franțuzește devine: immense richesse, imensă bogăție, sau ces sommes, ces trésors, aceste sume, aceste comori, dar sint mai literar traduse în nemțește: Der Summen hochste Summ, cea mai mare sumă a sumelor, sau par și simplu: solcher Summen Summe, suma unor arii sume. La noi Dorin Tudor a dat, mai fericiți: duhm de-averi, care ne-a sugerat nouă aila comoră de comori, Ion Frunzești spune: ce-l de pret, Teodor Bosca: asa bănet.

9 TRAFFIC are aici înțelesul traficanțului commerce, a avea de-a face; noi însă am preferat să ne folosim de noțiunea de trafic, dar sînt mai literar traduse în nemțește: Der Summen hochste Summ, cea mai mare sumă a sumelor, sau par și simplu: solcher Summen Summe, suma unor arii sume.

10 INSISTENT JOC DE CUVINTE: THOU OF THY SELF THY SWEET SELF. Pe tine însuși tu de suava-ți făptură... se reflectă fidel și magistrul la Henri Thomas: C'est toi qui vas frustrant de toi ton doux toi-même... și poezie și la Gusev Wolff: Selbst um dein süßes Selbst betrugst du dich.

11 CALLS THEE TO BE GONE, te va rechemă; formularea noastră nu e tocmai fericită — ar fi fost preferabilă o accentuare a ideii: pe lumea cealaltă, confirmată și de prezenta lui leave, lăsa, părăsi, din versul următor, și pen-

farmec nesăbuit, de ce îți risipești
Pe tine însuși frumusețea moștenită?
Natura moștenirea nu o dăruie, o împrumută doar
Și, dănică fiind, ea celor dănică împrumută;
Și-atunci, frumusețe avar, de ce folosești rău
O generoasă danie dată s-o dăruiești?
Cămătar fără de ceaștig, de ce îți adună
Alta comoră de comori, și tu noi ai din ce trăi?
Numai cu tine însuși neguțind
Pe tine însuși tu de suava-ți făptură te furi:
Și ce-ai să faci atunci cînd firea te va rechemă,
Ce bilanț valabil poți lăsa?
Nefolosita și frumusețe cu tine-odată va fi
Inmormîntată,
Cînd, de ai folosi-o, ar dănu-i executor să-ți fie.

tru care Schmidt spune clar: ceea ce lasă la moartea ta, Fuzier: l'invite au voyage suprême, poftește la călătoria supremă; Thomas: quand Nature te donnera conge, cînd Natura te va pofți alară; Wolff: ruft zu sich, te va chema la ea; Regis: gebietet über dich, îți va hotărî soarta.
12 ACCEPTABLE. Prezența unică a acestui termen în opera lui Shakespeare. (A se remarca accentul pe prima silabă) Jouve, Hugo, Fuzier, Garabedian folosec, într-o formă sau alta: acceptabil; Roussetot: în regulă; Thomas: care să satisfacă. Mulți evită. Deoarece Schmidt spune: primit cu plăcere și satisfacție, socotim că valabil al nostru e... acceptabil. AUDIT, indiscutabil: bilanț, decant, o socoteală contabilă-cesă, metaforă cu aromă testamentară pătrunzătoare, cum am mai găsit. Adams, citat de Rollins, spune: „Această idee și sonetul în întregime, dealfel, sînt o aluzie la parabola talanților, care se întelzează pe ea. Natura îți lasă o moștenire (versul 3) și apoi (versul 11 și urm.) îți cere socoteala ce ai făcut cu ea. Moștenitorul nebibzuit nu și-a dat talantul cu dobînda și a fost găsit vinovat”. Ingram și Redpath vîd o aluzie la această parabolă și în sonetele 6 și 9. E satisfăcătoare și soluția lui Dorin Tudor: răfăluță, din românească rurală.
13 UNUS'D, nefolosita, desigur, dar cu înțeles de neînvestită, neexploată, nechehălită (Frunzești), nerodnică (Dorin Tudor).

14 EXECUTOR. Nu sînt se stăruie asupra hăteii de termenii juridici — care permite unia dintre cei mai valoroși comentatori să citeze după Clarkson și Warren, din Law of Property, Legea Bunurilor (1942, pag. 280) pasajul: „Ultima indatorire a unui executor (testamentar), după ce plătește toate datoriile testatorului și distribuie moștenirea, era de a da socoteală organului competent al tribunalului ecleslastic în seama căruia cădeau păstrarea și deciderarea testamentelor, ce se numea „the ordinary...” și despre care O.E.D. spune că, în dreptul coman și ecleslastic, acesta e cel ce „de plin drept are în prin delegație depline jurisdicții directă în probleme ecleslastice, precum arhiepiscopul într-o provincie sau episcopul sau vicarul lui într-o dieceză”. Amănunte cu care, precum vedem, Shakespeare era, cu toate, la curent, și șinea să șim și noi treaba asta.

15 EXCEPTIUNAL. Într-un comentariu și Redpath — e foarte bine ilustrată împlinirea cumulativă a imaginilor la care recurge poetul în numeroase grupe de sonete. Răsună în al ecoul imaginilor din alte două sonete precedente sau chiar din mai multe, introducînd în același timp o imagine nouă care, la rîndul ei, își va găsi ecou în sonetele următoare.
Frumusețea lăsată moștenire spre binele posterității, contrastul dintre un capital investit și altul lăsat neproductiv, socoteala care va trebui dată, sînt lemele din sonetele 1 și 2, recombinate aici sub formă de camătă și vor fi redate în continuare în sonetul 6.

Hillon Laundry spune: „Sonetul 4 este o poezie deînărătrînd într-o serie de întrebări și afirmări ceea ce încă din evul mediu era socotită a fi morală parabolă talanților — înțelesă folosire a darurilor de la Dumnezeu sau de la natură”.

Traducere și note de Andrei Ion Deleanu

din LIRICA EGIPTEANĂ

AHMED ABD AL-MUTI HIGAZI

La revedere

Noaptea în orașele mari
E sîrbătoare scurtă
Lumina, cîntecul, tinerețea
Viteza nebună și băutura
Sînt sîrbătoare scurtă
Puțin cînt puțin... tace cîntecul
Se potolește dansul, abesește piciorul
Vîntul mîtură fiece masă
Cad florile
Tristețile înaltă capete mici din noi, din adîncuri
Cotim spre drum —
Două șiruri de felinare în ceață
Ca temple-n ruină
Sub care dorm umbre
Ce-aruncă pe noi puțin din parfumul lor captiv
Și ceasul pietei de departe
Bătăile lui plîng seara
În fața noastră se-mpietecesc trei rîspintii,
Se pierd în pîntecul beznii și-al liniștii
Și-și spun în șoaptă
„La revedere!”
Sîngură noaptea — e grea
Despărțirea de ea — e grea, iar ziua are ochi,
S-a strîns legătura scăpată,
Dar calea ni-i lungă
Și poate-am bătut-o luni împreună,
Dar într-o zi vom înălța pinzele
Fiecare spre un liman —
Purificați cu iubire ceasul de bun rămas!

FUAD BADAWI

Vedere din Brașov la Cairo

Muntele verde stringe satul la piept
Și mina-i culege oricînd o stea de cer
Ochii pleacă drumești spre tine-n Egipt
Sîngur stau la tînit ospăț
Imi sînt vecini cîțiva crini
Roșii... galbeni... trandafirii
Șteie culori gîndu-mi spre tine plutește
Știu iubescii crinii
Dar cum pot
Să vîd la tine toți crinii României
Altfel decît în haină de cîntec
Urare ochilor tăi înaltă cupa
Te iubesc
Soarelor sărutării.

MOHAMMED AFIFI MATAR

Masa

Bocetele lor, țîrîna amiezii, uleiul pe frunți
Și-n încheieturi ceva ce freacă de a istov,
oboseală, a drum,
Mor umbre de-o parte — de alta, se lungesc,
se scurtează — se aruncă pe prag,
„Dă-ne un codru de pine și-o năstrăp de apă,
Lăsați mîncarea cîntă, carne și poame,
Căci dimineața e sîrbătoare-n oraș...”

MOHAMMED MUNIR RAMZI

Scelipirile mirajului

Total uită și trece
Visul trece, noaptea uită
Însă trec și tu uită
Suspine de prunc în vis trist
În primele ore-ale zilei
Întreabă soarele de viața umbrelor, de umbra
uitată în el
De chipurile-puse-n amiază, amintirile nopților
Ninse de tremurul stelelor
Pină să vină noaptea o sărutat o mamă ce i-a
aprinș făclia
Și-n petale de flori a uscat priviri de genele lui
aninate.
Și-a luat bun rămas de la dor cu căldură în
brațele ei
Lăsîndu-și părul alb în adîncimile ochilor ei...

ABBAS MAHMUD AL-AQQAD

Clar de luna

De cite ori răsare-n noaptea lună
Și-n case, oameni osteniți se-adună,
Văd duri binde ce se cheamă-n cete
Cu soapte mai și se așează-n cete.
Această frumusețe-n van nu trece,
Cînd picură din slăvi lumina rece.
Ce dulce-i sîngur nopții să-i stăi strej,
Să simți, să vezi, să vezi să nu mai plece
Al nopții farmec lin cîrșind din vrojă.

În românește de Ilie Bădicuț

SPORT Aprinzînd o torță

Joi dimineața. La geamul meu plouă cu nulele galbene o salcie pe care-am adus-o de la Brăila și luminează cu ochiuri de stîncă cubule și plin de îndintare, am dormit adînc și m-am sculat bucurat, ca și cum m-ar fi lovit cu călcîiele, în obraji și în coaste, un copil. Dinamo București a învins cu 3-0 pe Hamburger S.V. Dacă n-aș fi un om trecut de jumătatea vieții și prin urmare silit să dau exemple bune de urmat (cel puțin în familie), aș ocii oada de trei ori, să-rînd într-un picior, braț la braț cu portocalul din colțul ferestrelor și i-aș ruga să dea în floare, contra o gură de apă din Dunăre, chiar din vadul unde se scîdea extremul stînga Orac, cînd era puțin mai mic ca acum (crescînd n-a învățat să tie cuminte, îl bagă mîngea printre picioare celebrului Kaltz și înscerie un gol de-o frumusețe unică în poartă lui Stein), apoi aș aprinde focul cu trei crengi din smochinului care mi s-a uscat din lipsă de văzduh italian. Trei crengi simbolice pentru trei goluri ale dinamoviștilor care puteau fi patru sau chiar cinci dacă mijlocosul Movilă, tînar și fără prea multă experiență dar croit cu bardă bine întoarsă cu la bură, nu s-ar fi speriat de umbra nu știu cîruia drac bălțat, trimițînd mîngea în afara dansului pe tobe și a lui scîldate în vinuri noi. Regret, împreună cu zecile de mii de spectatori, că acest excepțional jucător a fost introdus abia către finalul partidei, pentru că el ar fi dat și mai multă strălucire furtunii românești. Păcat! Oricum, frumusețe ruri, a-ntors Dinamo din drumul Europei pe pîmîntul nostru. Pentru asta trebuie să le mulțumim tuturor jucătorilor, începînd cu Moraru, Augustin, Mulescu. Dinamoviștii au jucat excepțional, tehnic și tactic și au stăpînit partida ca niște adevărați maestri. Și acum, o jelanie puțin ipocrită. Ce ingust e norocul în lume! De altminteri, malul cu vulturi se află doar la un pas de malul cu cruci și culie de rezervă. Înaintea meciului, Piști Covaci, cu humorul lui tăvălit prin toți bolovanii de aur ai întîmplării și prin singele jertfit în paharul veseliei, îl creiona în felul următor pe Ernst Happel, dirijorul lui Hamburg S.V.: profesunea — fotbalist; caracter și preocupări — aventurieri, farseur, băutor, jucător de ruletă și cel mai mare antrenor din lume. Aureolii de numele și renumele antrenorului și pîrînd pe frunte coroana de cea mai bună echipă de club din Europa, hamburghezii

au intrat pe stadionul 23 August fluterînd marșul triumfal din Aida. Buzduganul vestind soseira lor ne fărîmase de mult poarta și un stilp al credinței și soarta poate zîmbi frumos și pe aplice Dimbovitiei. Închidem paranteza ipocrită pentru a spune scurt și precis că miercuri seara, cel mai mult dintre spectatorii îngheșuți în tribunele uriașului stadion se aflau acolo aduși nu de pubiului speranței într-o victorie a dinamoviștilor, ci, gîdilăți de ideea că vor vedea cu ochiul liber o înfrîngere a „masină de fotbal”, una străină, bineînțeles nu una românească, fiindcă avem din belșug talenți amar de-a fi veșnic socotit în puterile noastre și de-a-i crede pe alții cu buzunarele pline de daruri miraculoase. De data asta, foarte adevărat, cel bîntușit de îndoială și cîdîșii pe untră neagră fuseseră botezați cu exact două săptămîni în urmă de Mircea Lucescu cu cinci căldări de praf din Tara Galilor. Căci multă vreme vom auzi prin somn învîndu-ne oasele zdrăgănitului acolor nenorocite cinci goluri încasate de națională. Dar să ne întorcem cu fața spre jariețea unde respiră lei, ai noștri, fum de țămie, cellalti, aburi de pucioasă. Dinamo, cucerînd o ceaștigă victorie de un prestigiu imens, a ruinat, pe jumătate, un mit (cealaltă jumătate o spulberase Universitatea Craiova) și o împărăție a spaimii: mitul invincibilității fotbalului nordic, spaima că în întîlnirile cu formații din Bundesliga ne pliesnesc ghețele pe picior. Și acum, o curiozitate: pe o listă de pronosticuri de la masa preseii române figurau doar trei rezultate favorabile nouă; primul, al unui coleg de la Sportul (1-0); al doilea, al meu (2-0); al treilea, cel mai îndrăzneț și care, împlîndu-se, a dus la apărerea a zecii de mii de torțe (3-0) aparține romancierului Dumitru Radu Popescu. „Lui Ernst Happel, zice D.R.P.-ul cînd apar eu, i se așează bufința pe umăr. Am fost la Arad, la meciul U.T.A. — Feyenoord Rotterdam și barca lui Happel s-a scufundat. Sînt în seara asta aici ca să-i taie din nou zarurile. Va pierde, iar de data asta își va pierde și calmul proverbial”. Profet fericit și pliază rea. Acum, după ce am călcat cu minie peste dulcele amăgiri ale Hamburgului, un singur lucru ne mai rămîne de făcut: să nu ne-nfricșăm de ceea ce-am realizat.

Fănuș Neagu

CULTURA ROMĂNEASCĂ

IN LUME

Portretul unui artist

„Un mare temperament și o mare forță, cu un dar excepțional de colorist, care creează o pictură exactă, cu o compoziție magistrală” — astfel este caracterizat Corneliu Baba în textul introductiv al albumului dedicat operei sale, apărut recent în seria „Maestri ai Academiei de pictură a U.R.S.S.”, între ai cărei membri se numără și pictorul român. Această frumoasă carte de artă „izbuște” print-un comentariu adecvat și bogat selecție de imagini o prezentare expresivă a creației artistului. Se subliniază individualitatea distinctă, caracterul puternic emoțional, armonia cromatică și monumentalitatea prin care se definește arta lui Corneliu Baba.

Autoarea comentariului artistic, M.T. Kuzmina, apreciază la maestrul român umanismul profund, înțelegerea vieții lăuntrice și „simțului contemporaneității”, identificînd rezolvări picturale proprii.

Biografia artistului este urmărită etapă cu etapă, cu semnalaarea pasunilor complementare pentru filosofie și muzică și cu înțelegerea nuanțată a ambianței în care s-a desăvîșit formația creatorului. Sînt surprinse interferențele dintre biografie și expresia artistică prin evoluția preocupărilor și mijloacelor, comentarea insistînd asupra predicției picturii pentru universul țărănesc, precum și asupra legăturilor artistului cu tradiția românească.

Selecția imaginilor din albumul propriu-zis apelează atît la pictură, cit și la desen și studiu, reproducînd schițe de atelier, crochouri, ilustrații de carte și pinze din diferite perioade. Figurează în această reprezentativă panoramă: portretul mamei artistului (1927), „Soba țărănească” din 1938, autoportretul din 1942, „Cîna” din același an, „Întoarcerea de la cîmp” — 1943, portretul lui Mihail Sorbu din 1946, o natură statică din 1947 și „Jucătorul de sah” (1948) în care se relevă bogata paletă de disponibilități a artistului, lecția bine asimilată a maestrilor picturii românești, Luchian, Tonitza, Petrașcu, Ressa. Impresionează apoi arta portretului, subtilă, nuanțată, expresivă, capabilă să sugereze admirabil personalitatea modelului și viața sa interioară: „Sofia artistului”, „Mihail Sadoveanu”, „Lucia Sturza Bulandra”, toate din 1953, „Zambaccian”, 1957, „Enescu”, 1959, „G. Călinescu”, 1965. La acestea se adaugă seria arhivelor (1966, 1972, 1974) a portretelor de femei și bărbați (1967, 1971, 1973, 1975, 1976, 1977) și a autoportretelor (1955, 1971). O categorie tematică distinctă este aceea a personajelor și scenelor cu caracter simbolic. De un dramatism sublimat, uleiurile acestea descoperă o tulburătoare viziune, o înțelegere profundă a sensurilor existente („Omul cu lingura”, 1975, „Pămînt” și „Regele...” din 1976; „Frica”, 1977). Cu același simț al compoziției și cu același rafinament cromatic, pictorul cultivă deesenime, peisajul și natura statică. Creația artistului este reprezentată în acest album prin lucrări realizate pînă în anul 1977. Reproducerea, de bună calitate, restituie cu fidelitate gama cromatică a fiecărei pinze, relevînd întreaga încărcătură emoțională, tumultul interior, forța, sensibilitatea și sensurile subiacente, așa cum ne rămîn în memorie de la ultima mare expoziție a maestrului Corneliu Baba, retrospectiva din anul 1977 de la sala Dalles. Albumul restituie acest admirabil univers artistic de o mare complexitate, încă nu destul comentat, o creație în care se resimte forța unui artist excepțional, atestînd în același timp prețuirea de care se bucură creatorul român și peste hotare. E, implicit, o dovadă a prezenței culturii românești în lume.

Gheorghe Buluță

*) „Izobrazitelnoe Iskustvo”, Moscova, 1982.

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dan Frunzețelă, Mihail Ungheanu (redactor șef adjunct)

REDACTIA: București, Piața Școlii nr. 1, tel. 17 32 89
ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 118, tel. 50 74 95
Tiparul executat la COMBINATUL POLIGRAFIC CASA ȘCINTEII